

MONITOR

grudzień 2015

nr 12 (175)

rok XV

ISSN 1642-0918

Wielkopolski

magazyn
samorządowy

Z okazji zbliżających się Świąt Bożego Narodzenia życzymy Państwu, aby przy wigilijnym stole nikomu nie zabrakło ciepła rodzinnej atmosfery, a nowy, 2016 rok przyniósł 366 pomyślnych dni

Marek Woźniak

Marszałek Województwa
Wielkopolskiego

Zofia Szalczyk

Przewodnicząca Sejmiku
Województwa Wielkopolskiego

Uczcijmy powstańców

Przed nami kolejna rocznica wybuchu Powstania Wielkopolskiego. Organizatorem uroczystości w Poznaniu i Warszawie tradycyjnie jest samorząd województwa. Co zaplanowano w tym roku?

>> strona 3

Samorzady idą w świat

Ponad 80 procent wielkopolskich samorządów utrzymuje lub planuje nawiązać kontakty zagraniczne. Aktywne jest tu też województwo, choćby w swoich relacjach z niemiecką Hesją czy na unijnym forum w Brukseli.

>> strona 7

Nasze skrzydła

Lotnictwo było i jest w Wielkopolsce silnie zakorzenione. A jego wojskowa gałąź wzięła swój początek od udanego ataku powstańców wielkopolskich na niemieckie wtedy lotnisko Ławica.

>> strona 10

Wiejskie drogi

Jednym z założeń PROW 2014-2020 jest poprawa jakości dróg, sprzyjająca rozwojowi naszych wsi. O możliwościach zdobycia pieniędzy na te cele mówiono podczas spotkań zorganizowanych w regionie.

>> strona 11

Inna strona samorządu

Kiedy radna jest „syta i happy” i co chciałaby zrobić w Ameryce? Który z posłów niejednokrotnie dostał mandat? Kto jest wielkopolskim Nostradamusem? Do jakiej bryki przymierza się wice-marszałek?

>> strona 16

Wielkopolska w obiektywie

Prezentujemy zdjęcia z tegorocznej edycji konkursu „Wielkopolska Press Photo”. Fotografie są przejmującą obrazkową dokumentacją naszego świata.

Co w naszym regionie intryguje dziś zawodowych fotografów? Jak udokumentowali oni ciekawe wydarzenia z 2015 r.? Jak zinterpretowali rzeczywistość? Postanowiliśmy przyjrzeć się najlepszym pracom tegorocznej edycji konkursu „Wielkopolska Press Photo”, prezentując na łamach „Monitora” kilkanaście wybranych fotografii.

Obrazy pokazują różne sytuacje: dramatyczne, zaskakujące, zabawne. Grzegorz Dembiński, uhonorowany przez jury nagrodą grand prix za zestaw zdjęć „Życie codzienne kardiologii dziecięcej w Poznaniu”, sfotografował np. badanie echa serca noworodka, który przeszedł złożoną operację w poznańskim szpitalu klinicznym.

Michał Adamski w cyklu zdjęć „16.40 do Glasgow” opisuje lzy wzruszenia i emocje towarzyszące pożegnaniu bliskich przed wyjazdem za granicę w poszukiwaniu pracy. Piękne są zdjęcia przyrodnicze: bocian, który polka żabę, albo jeleni przyglądający się biegaczowi. Z kolei fotografie z kategorii „Człowiek i jego pasje” pokazują np. ćwiczenia kulturystów, zainteresowania młodzieży z pokolenia Y czy też aktywizację osób niepełnosprawnych.

Konkurs od szesnastu lat organizuje Wojewódzka Biblioteka Publiczna i Centrum Animacji Kultury w Poznaniu. W rywalizacji biorą udział fotoreporterzy z całego województwa. Do tegorocznej edycji zgłoszono 1512 zdjęć wykonanych przez 115 autorów. >> strony 8-9

Zdjęcie Stepana Rudyka „Święty Mikołaj”, wpisujące się w świąteczną (grudniową) atmosferę, decyzją jury zakwalifikowano do wystawy podsumowującej wyniki konkursu „Wielkopolska Press Photo”. Ekspozycję można oglądać do 31 grudnia w holu Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu. Na wyróżnionej fotografii strażak przebrany za Mikołaja wychodzi przez okno po drabinie i pozdrawia dzieci zgromadzone na poznańskim Starym Rynku.

Nowi w sejmiku

Podczas listopadowej sesji sejmik zatwierdził zmiany w swoich szeregach, będące konsekwencją niedawnych wyborów parlamentarnych.

Najpierw ślubowanie złożyło sześciu radnych (4 z PiS, po 1 z PO i PSL), którzy objęli mandaty w miejsce swoich partyjnych kolegów wybranych do Sejmu.

Następnie w tajnym głosowaniu wskazano nowego przewodniczącego sejmiku. Za jedyną zgłoszoną kandydatką – Zofią Szalczyk z PSL – opowiedziało się 28 radnych, 1 był przeciw, a 9 wstrzymało się od głosu. Na zdjęciu – nowa przewodnicząca odbiera gratulacje po wyborze.

>> strona 5

FOT. A. BOIŃSKI

Będzie się działo

Przypadająca w 2016 roku 1050. rocznica Chrztu Polski ściśle wiąże się z wydarzeniami, które przed wiekami rozegrały się na wielkopolskiej ziemi. Dlatego też to w naszym regionie należy spodziewać się największej liczby rocznicowych przedsięwzięć. W ich przygotowanie włączyło się województwo i podległe mu jednostki.

O planowanych na przyszły rok wydarzeniach mówiono 27 listopada podczas konferencji prasowej, zorganizowanej na Zamku Królewskim w Warszawie. Wzięli w niej udział przedstawiciele władz państwowych, Kościoła, a także zaangażowanych w organizację obchodów samorządów.

>> strona 2

Budżetowy projekt

Dochody w wysokości niespełna 1 miliarda 48 milionów złotych oraz wydatki wyższe o 85 mln zł to najważniejsze dane z projektu budżetu województwa na 2016 rok. Z tą propozycją oraz projektem wieloletniej prognozy finansowej regionu zapoznawali się radni podczas listopadowych posiedzeń komisji i sesji sejmiku.

– Priorytetami przy konstruowaniu tych dokumentów były: możliwość wykorzystania przez region funduszy unijnych, zapewnienie realizacji statutowych zadań województwa oraz płynności budżetowej – mówiła radnym podczas sesji skarbnik województwa Elżbieta Kuzdro-Lubińska.

>> strona 4

na wstępie

Pasja pod choinkę

Artur Boinński

Tradycją już stało się, że pod koniec roku publikujemy wybrane zdjęcia spośród docenionych przez jury w konkursie organizowanym przez Wojewódzką Bibliotekę Publiczną i Centrum Animacji Kultury w Poznaniu. Te obrazy pokazują różne sytuacje. Niektóre ze zdjęć mówią wszystko same w sobie; inne nabierają większego znaczenia, gdy poznamy (lub domyślimy się jej) stojącą za nimi – czasami dramatyczną, czasami zabawną – historię pojedynczego człowieka czy całej społeczności. Myślę, że wspólnym mianownikiem wszystkich tych fotografii jest pasja – w szerokim rozumieniu tego słowa. Na zbliżające się święta i nowy rok chciałbym zatem życzyć czytelnikom, by nadchodzący czas pozwolił nam wszystkim na realizację naszych pasji, ale także, byśmy to, co robimy, robili zawsze z pasją. ●

16 województw wystarczy

Obradujący w dniach 2-3 grudnia w Książu Konwent Marszałków Województw RP przyjął deklarację, w której wyrażono zaniepokojenie propozycjami zmian w podziale administracyjnym kraju oraz w systemie podatkowym.

„Konwent Marszałków wyraża przekonanie, że obecny podział administracyjny nie wymaga żadnych korekt, a potencjalne próby ich wprowadzenia powinny zostać poprzedzone dyskusją wyczerpującą wszelkie wymogi konsultacyjne” – napisali marszałkowie. Włodarze województw zauważyli też, że ewentualne zmiany w systemie podatkowym powinny brać pod uwagę konsekwencje dla finansów samorządów.

Uczestnicy obrad zwracali uwagę, że reforma administracyjna zakładała stworzenie silnych regionów. Powstanie nowych województw osłabiłoby te istniejące, a także spowodowało problemy z realizacją wynegocjowanych z KE regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020. Deklaracja jest reakcją na pojawiające się w kampanii wyborczej propozycje stworzenia nowych województw oraz zmian podatkowych. ABO

Wieloletni podział administracyjny kraju, który ma być efektem reformy, nie jest dla nich idealny. Wskazują na to liczne problemy, które przed wiekami rozegrały się na wielkopolskiej ziemi. Dlatego też to w naszym regionie należy się spodziewać największej liczby rocznicowych przedsięwzięć. W ich przygotowanie włączyło się województwo i podległe mu jednostki. Samorząd województwa będzie współorganizatorem centralnych uroczystości, zaplanowanych między 14 a 16 kwietnia przyszłego roku. Od

Będzie się działo

Samorząd województwa wśród współorganizatorów obchodów 1050. rocznicy Chrztu Polski.

Konferencję prasową o rocznicowych wydarzeniach zorganizowano w pięknych wnętrzach Zamku Królewskiego w Warszawie.

Przypadająca w 2016 roku 1050. rocznica Chrztu Polski ściśle wiąże się z wydarzeniami, które przed wiekami rozegrały się na wielkopolskiej ziemi. Dlatego też to w naszym regionie należy się spodziewać największej liczby rocznicowych przedsięwzięć. W ich przygotowanie włączyło się województwo i podległe mu jednostki.

Samorząd województwa będzie współorganizatorem centralnych uroczystości, zaplanowanych między 14 a 16 kwietnia przyszłego roku. Od

będą się one na Ostrowie Lednickim, w Gnieźnie i Poznaniu, by przypomnieć rolę, jaką symboliczne przyjęcie chrztu przez naszego pierwszego historycznego władcę – Mieszka I odegrało zarówno w dziejach Polski, jak i Europy.

Ale już wcześniej będzie można skorzystać z licznych propozycji, związanych z rocznicowymi obchodami. Z tej okazji w Wielkopolsce, gdzie zrodziła się polska państwowość, zaplanowano wiele wydarzeń o charakterze religijnym, naukowym i kulturalnym.

Szczegółowe i na bieżąco aktualizowane informacje o rocznicowych projektach można znaleźć na stronie internetowej www.chrzest966.pl.

W przygotowania do obchodów zaangażowane są też instytucje kultury samorządu województwa, m.in. Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy, Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie czy Filharmonia Poznańska, która na tę okazję zamówiła u Jacka Sykulskiego specjalny utwór (szerzej pisaliśmy o tym w poprzednim wydaniu).

O planowanych wydarzeniach poinformowano 27 listopada podczas konferencji prasowej, zorganizowanej na Zamku Królewskim w Warszawie. Wzięli w niej udział przedstawiciele władz państwowych, Kościoła, a także zaangażowanych w organizację obchodów samorządów. O przygotowaniach do rocznicy, ale też o znaczeniu tego, co wydarzyło się 1050 lat temu, mówili m.in. przewodniczący Episkopatu Polski i metropolita poznański abp Stanisław Gądecki oraz wicepremier i minister kultury prof. Piotr Gliński. ABO

25 lat gazety

Ćwierćwiecze swojego funkcjonowania świętowała poznańska redakcja „Gazety Wyborczej”.

Rocznicowe spotkanie zorganizowano 20 listopada w symbolicznym miejscu – nieczynnym ostatnio budynku starego dworca kolejowego w Poznaniu, którego przywrócenia pasażerom domagają się m.in. dziennikarze.

W obchodach wziął udział marszałek Marek Woźniak. Przekazał stosowny upominek i ciepłe słowa, w których zapewnił, że jest wiernym czytelnikiem gazety kojarzącej się mu „z wolnością i demokracją”.

Uroczystość była okazją nie tylko do wspomnień i gratulacji, ale i do wręczenia nagrody Giganta, którą redakcja przyznaje od 1993 roku. Wyróżnienie w tym roku otrzymała założycielka i była prezes firmy „Solaris” – Solange Olszewska. ABO

Pogotowie z certyfikatem

19 listopada Rejonowa Stacja Pogotowia Ratunkowego w Poznaniu otrzymała certyfikat zarządzania jakością.

Certyfikat normy ISO 9001:2008 (ważny do listopada 2018 r.) stwierdza zgodność działania RSPR ze standardami międzynarodowymi, obowiązującymi w blisko 180 państwach świata i przepisami prawa krajowego.

Dyrektor RSPR w Poznaniu Marcin Zieliński, odbierając dokument, podziękował załodze placówki za dotychczasowe działania i wysiłki przyczyniające się do świadczenia wysokiej jakości usług medycznych.

Z kolei nadzorujący regionalne placówki służby zdrowia członek zarządu województwa Leszek Wojtasiak podkreślił, że bardzo istotne są kompetencje załogi, stale podnoszone podczas specjalistycznych szkoleń. Wspomni

W obecności członka zarządu województwa Leszka Wojtasiaka certyfikat odebrał dyrektor RSPR Marcin Zieliński.

też o wnioskowanej zmianie nazwy placówki (województwa zamiast rejonowej), co także podniosłoby jej rangę.

RSPR świadczy pierwszą pomoc w ramach ratownictwa medycznego, prowadzi ambulatoria oraz realizuje transporty chorych. Nad bezpie-

czeństwem poznaniaków i mieszkańców powiatu poznańskiego czuwa siedem zespołów specjalistycznych z lekarzami, tzw. S oraz szesnaście zespołów podstawowych z ratownikami medycznymi – tj. karetek typu „P”. DOM, RAK

Pętle wokół równika

Jedenastcie razy obiegli równik uczestnicy Grand Prix Wielkopolski w półmaratonie. 28 listopada w Poznaniu podsumowano wysiłki i wyniki niemal 15 tys. biegaczy.

W ostatnią sobotę listopada w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu uroczystość podsumowano Grand Prix Wielkopolski w półmaratonie. Wydarzenie to odbywa się pod patronatem honorowym marszałka Marka Woźniaka, a finansowane jest przez samorząd województwa wielkopolskiego.

Cykl imprez składa się z trzynastu półmaratonów. Ich wyniki stanowią podstawę do stworzenia przez Szkolny Związek Sportowy klasyfikacji ogólnej. Mogą się w niej znaleźć zawodnicy, którzy ukończyli co najmniej 7 biegów.

We wszystkich półmaratonach zaliczanych do Grand Prix Wielkopolski uczestniczyło 14 567 osób. Długość pokonanego łącznie przez nich dystansu to 450 tys. 231 kilometrów i 77 metrów, co można porównać do jedenastokrotnego obiegnięcia równika. Startującym w zawodach biegaczom zajęło to 40 240 godzin, 32 minuty i 45 sekund.

Wśród mężczyzn zwyciężył Adrian Graczyk z Czarnkowa, a wśród kobiet Beata Mucha z Poznania. Pełna lista laureatów i wyróżnionych dostępna jest na stronie www.umww.pl.

Organizatorzy zawodów podkreślają, że ich głównym celem jest przede wszystkim rozpropagowanie biegów wśród mieszkańców naszego województwa. W rywalizacji nie ma ograniczeń związanych z wiekiem, a sportowcy startują w kategorii „open”. RAK

Nagrody za pamięć o Powstaniu Wielkopolskim

7 grudnia w poznańskim Pałacu Działyńskich marszałek Marek Woźniak wręczył nagrody „Dobosz Powstania Wielkopolskiego”.

Nagroda „Dobosz Powstania Wielkopolskiego” została ustanowiona przez Zarząd Główny Towarzystwa Pamięci Powstania Wielkopolskiego w 1996 r. Przyznawana jest osobom i instytucjom, które w sposób szczególny przyczyniły się do upamiętnienia historii zrywu z lat 1918-1919.

W tym roku statuetką nagrodzono trzy osoby: Stefana Barłoga – współzałożyciela TPPW, który przez 25 lat kierował organizacją, a obecnie jest jej honorowym prezesem; Andrzeja Wiczorka – emerytowanego nauczyciela historii, regionalistę z Golańczy, popularyzatora wiedzy o udziale mieszkańców tej gminy w powstańczej walce; prof. Michała Polaka, wykładowcę Politechniki Koszalińskiej, którego badania naukowe koncentrują się na międzynarodowych, gospodarczych i biograficznych aspektach Powstania Wielkopolskiego.

Statuetki „Dobosz Powstania Wielkopolskiego” wręczane są co roku tuż przed rocznicą jego wybuchu. W gronie dotychczas uhonorowanych znaleźli się m.in. Bogusław Wołoszański – autor scenariusza i realizator filmu „Chwała Zwycięzcom” poświęconego powstaniu i prof. Lech Trzeciakowski, autor wielu publikacji historycznych związanych z dziejami Wielkopolski XIX i XX wieku.

Ponadto, 7 grudnia odznakę honorową „Za Zasługi dla Województwa Wielkopolskiego” odebrał Wiesław Hładkiewicz, historyk i wykładowca akademicki, którego nagrodzono za krzewienie wiedzy i pamięci o Powstaniu Wielkopolskim oraz działalność społeczną.

Podczas grudniowej uroczystości w Pałacu Działyńskich wręczono również kilkanaście innych wyróżnień – medale Komisji Edukacji Narodowej, medale opiekuna miejsc pamięci narodowej oraz odznaki honorowe „Wierni Tradycji” (złotą otrzymali marszałek Marek Woźniak i dr Marian Król). **RAK**

Na ćwierćwiecze

Uonorowano osoby zasłużone dla samorządu.

Wicemarszałek Wojciech Jankowiak, skarbnik województwa Elżbieta Kuzdro-Lubińska i marszałek Marek Woźniak podczas uroczystości wręczenia odznak.

39 osób z Wielkopolski zostało wyróżnionych Odznakami Honorowymi za Zasługi dla Samorządu Terytorialnego.

Uroczystość odbyła się 14 listopada w Wielkopolskim Urzędzie Wojewódzkim w Poznaniu. Odznaki samorządowcom z naszego regionu wręczył minister administracji i cyfryzacji Andrzej Halicki.

Wśród odznaczonych znalazły się osoby związane

z samorządem województwa: marszałek Marek Woźniak, wicemarszałek Wojciech Jankowiak, skarbnik województwa Elżbieta Kuzdro-Lubińska, a także sejmikowi radni Małgorzata Waszak i Ryszard Grobelny. W imieniu odznaczonych podziękowali za wyróżnienie Marek Woźniak i przewodniczący Rady Miasta Poznania Ryszard Ganowicz.

Odznaka Honorowa za Zasługi dla Samorządu Tery-

torialnego została ustanowiona w czerwcu 2015 r., przy okazji obchodów 25-lecia reform ustrojowych, przywracających samorząd gminny. Jest wyróżnieniem nadawanym za szczególne zasługi na rzecz samorządu terytorialnego – osiągnięcia w pracy w nim, udział w dotyczących go pracach legislacyjnych, pracę naukową, badawczą i dydaktyczną w tym zakresie. **ABO**

Hołd ojczyźnie

11 listopada z udziałem władz samorządu regionu obchodzono Narodowe Święto Niepodległości.

Oficjalna część obchodów, którym w tym roku przyświecało hasło „Kawaleria w Poznaniu”, odbywała się na placu Wolności. Dla uczestników święta przygotowano strefę historyczną, w ramach której zaprezentowano historię wielkopolskiej kawalerii, zarówno tej tradycyjnej konnej, jak i zmechanizowanej.

Samorząd województwa reprezentował podczas uroczystości marszałek Marek Woźniak, a poprzedziła ją tradycyjna msza święta za ojczyznę, którą odprawiono w poznańskiej farze.

11 listopada z tej okazji w Teatrze Wielkim w Poznaniu odbył się także „Koncert marszałkowski”, podczas którego artyści zaprezentowali utwory Feliksa Nowowiejskiego, m.in. obszerne fragmenty oratorium „Quo vadis”.

W kaliskich obchodach Narodowego Święta Niepodległości wzięli z kolei udział wicemarszałek Krzysztof Grabowski i członek zarządu województwa Marzena Wodzińska. **RAK**

Drodzy Wielkopolanie,

27 grudnia 1918 roku to szczególnie ważna data w naszej regionalnej historii – dzień wybuchu Powstania Wielkopolskiego.

Co roku obchodzimy rocznicę tego dnia, wspominając wydarzenie historyczne, które zadecydowało o powrocie Wielkopolski – dawnych ziem piastowskich – do odrodzonej Rzeczypospolitej.

Nam – Wielkopolanom – godzi się oddać hołd Bohaterom Powstania Wielkopolskiego i kultywować pamięć o wielkopolskim zrywie niepodległościowym, tak wyjątkowym w dziejach Polski, bo zakończonym zwycięstwem.

Spotkajmy się 27 grudnia podczas obchodów 97. rocznicy wybuchu Powstania Wielkopolskiego. Bądźmy razem w miejscach przypominających współtwórców jego sukcesu, a także męstwo i patriotyzm żołnierzy, którzy przelewali swą krew w walce o polskość Wielkopolskiej Ziemi.

Serdecznie zapraszam,

Marek Woźniak, Marszałek Województwa Wielkopolskiego

PROGRAM UROCZYSTOŚCI

27 GRUDNIA 2015, POZNAŃ

10.15

ZŁOŻENIE KWIATÓW NA MOGILE GENERAŁA STANISŁAWA TACZAKA
CMENTARZ ZASŁUŻONYCH WIELKOPOLAN

11.00

UROCZYSTOŚCI PRZY POMNIKU POWSTAŃCÓW WIELKOPOLSKICH
PRZEMARSZ DO KOŚCIOŁA FARNEGO

NA TRASIE PRZEMARSZU
ZŁOŻENIE WSPÓLNEJ WIĄZANKI:

TABLICA PAMIĄTKOWA FRANCISZKA RATAJCZAKA

TABLICA PAMIĄTKOWA DOWÓDCÓW
POWSTANIA WIELKOPOLSKIEGO

TABLICA PAMIĄTKOWA IGNACEGO JANA PADEREWSKIEGO

POMNIK 15. PUŁKU UŁANÓW POZNAŃSKICH

12.45

MSZA ŚWIĘTA W INTENCJI
POWSTAŃCÓW WIELKOPOLSKICH
KOŚCIÓŁ FARNY

14.30

OBÓZ POWSTAŃCZY
PLAC WOLNOŚCI

28 GRUDNIA 2015, WARSZAWA

12.00

MSZA ŚWIĘTA W INTENCJI POWSTAŃCÓW
WIELKOPOLSKICH
KOŚCIÓŁ OO. DOMINIKANÓW, UL. FRETA 10

13.30

UROCZYSTOŚCI PRZY GROBIE
NIEZNAWEGO ŻOŁNIERZA
PLAC MARSZAŁKA JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO

PO UROCZYSTOŚCIACH ZŁOŻENIE WIĄZANEK
NA CMENTARZU WOJSKOWYM
UL. POWĄKOWSKA 43/45

ORGANIZATOR:

WSPÓLORGANIZATOR:

Sejmikowe pytania

Przedstawiamy tematy, które radni poruszali 30 listopada podczas XII sesji sejmiku, w ramach punktu „interpelacje i zapytania”.

Marek Sowa (PiS) pytał o umowy na świadczenie przewozów kolejowych, zawierane pomiędzy województwem a spółkami Koleje Wielkopolskie i Przewozy Regionalne, wskazując na różnice w długości ich obowiązywania. Radny powrócił też do swojej wcześniejszej interpelacji dotyczącej naprotechnologii, postulując dofinansowanie przez samorząd tej procedury z przyszłorocznego budżetu województwa.

Waldemar Witkowski (SLD-UP) interpelował w sprawie wyboru nowego dyrektora Polskiego Teatru Tańca, apelując o jak najszybsze rozpisanie konkursu w związku z kończąca się w przyszłym roku kadencją Ewy Wycichowskiej. Ponadto poruszył kwestię obsady stanowiska dyrektora Departamentu Kultury w Urzędzie Marszałkowskim.

Waldemar Witkowski (SLD-UP) interpelował w sprawie wyboru nowego dyrektora Polskiego Teatru Tańca, apelując o jak najszybsze rozpisanie konkursu w związku z kończąca się w przyszłym roku kadencją Ewy Wycichowskiej. Ponadto poruszył kwestię obsady stanowiska dyrektora Departamentu Kultury w Urzędzie Marszałkowskim.

Ryszard Napierała (PSL) w swoim wystąpieniu nawiązał do spotkań, w których brał niedawno udział, związanych z szeroko rozumianym bezpieczeństwem Wielkopolan. Podkreślił pozytywny odbiór działań regionalnego samorządu zwłaszcza w zakresie poprawy stanu dróg wojewódzkich oraz dofinansowania zakupu sprzętu dla jednostek straży pożarnej.

Ryszard Napierała (PSL) w swoim wystąpieniu nawiązał do spotkań, w których brał niedawno udział, związanych z szeroko rozumianym bezpieczeństwem Wielkopolan. Podkreślił pozytywny odbiór działań regionalnego samorządu zwłaszcza w zakresie poprawy stanu dróg wojewódzkich oraz dofinansowania zakupu sprzętu dla jednostek straży pożarnej.

ABO

Budżetowe przymiarki

Radni zapoznali się z planowanym kształtem wojewódzkich finansów w roku 2016 i w kolejnych latach.

Podczas listopadowej sesji, a wcześniej w trakcie posiedzeń wszystkich komisji, radnym przedstawiono projekty budżetu województwa na 2016 rok oraz wieloletniej prognozy finansowej regionu.

Pół na transport

Priorytetami przy konstruowaniu tych dokumentów były: możliwość wykorzystania przez region funduszy unijnych, zapewnienie realizacji statutowych zadań województwa oraz płynności budżetowej – mówiła radnym podczas sesji skarbnik województwa Elżbieta Kuzdro-Lubińska.

Wskazała na dużą zależność regionalnych finansów od sytuacji gospodarczej (wysoki procent dochodów województwa to wpływy z podatków – PIT, a zwłaszcza CIT) oraz zagrożenia, takie jak zmiany legislacyjne wpływające na system podatkowy. Stąd – jak tłumaczyła skarbnik – dość ostrożne planowanie dochodów województwa w kolejnych latach na niezmiennym poziomie.

Budżet (głównie dzięki nowym pieniądzą z UE na drogi i koleje) znów stał się bardzo proinwestycyjny (ponad 35 proc. stanowią wydatki majątkowe).

Tradycyjnie już największą pozycję po stronie wydatków (tym razem to ponad 47 proc.!) stanowią kwoty przeznaczone na transport i łączność. 293 mln zł zaplanowano na drogi, a ponad 190 mln zł na koleje. Wyróżniają się też wielkością nakłady na kulturę (ponad 100 mln zł) oraz na ochronę zdrowia (66,6 mln zł, z czego ponad 52 mln zł zostanie prze-

Założenia budżetu przedstawiła podczas sesji skarbnik województwa Elżbieta Kuzdro-Lubińska.

znaczone na inwestycje w placówkach medycznych).

Urzędnikom dać mniej czy więcej?

Podczas prac komisji, a także już na sesji sejmiku najwięcej pytań radnych dotyczyło wydatków związanych z administracją.

Opozycja zwracała uwagę na kilkaset tysięcy złotych

zaplanowane na adaptację jednej z sal w urzędzie na potrzeby konferencyjne, w tym na sesję sejmiku. To m.in. efekt uwag zgłaszanych co do wielkości i funkcjonalności obecnej sali sesyjnej w UMWW.

– Nie upieramy się przy tym wydatku. Jeżeli ta kwestia miałaby być wykorzystywana politycznie, jesteśmy skłonni z niej zrezygnować

Zadłużamy się, by inwestować

Jak prezentują się najważniejsze zakładane wskaźniki finansowe w projektach budżetu i WPF? Dochody województwa w 2016 r. mają wynieść niespełna 1 mld 48 mln zł, a wydatki będą o 85 mln zł wyższe. Dzięki temu, że tegoroczny deficyt prawdopodobnie zostanie zmniejszony z planowanych 70 mln zł do poziomu poniżej 20 mln zł, zadłużenie województwa na koniec 2015 r. wyniesie nieco ponad 460 mln zł, a na koniec roku 2016 – ponad 560 mln zł. To pozwoli na w miarę bezpieczne dalsze zadłużanie się województwa (ponad 630 mln zł na koniec 2017 r.), by zapewnić wkład własny do inwestycji współfinansowanych przez UE.

– tłumaczył marszałek Marek Woźniak. – Proponuję spotkanie w gronie przewodniczących klubów. Omówimy założenia tej koncepcji i jeżeli wypracujemy wspólne stanowisko, będziemy realizować to przedsięwzięcie.

Radni z PiS i SLD-UP pytali również o planowane dodatkowe 28 etatów w urzędzie. Jak wyjaśniali przedstawiciele zarządu województwa, 10 z nich to efekt nałożonych przez ustawodawcę na marszałkowską administrację nowych obowiązków. Od 2016 r. UMWW będzie zajmować się wydawaniem decyzji dotyczących wycinki drzew na terenach komunalnych w miastach na prawach powiatu. Każda taka decyzja musi zaś być poprzedzona wizytą urzędnika w miejscu, którego ma dotyczyć. Kolejnym powodem wzrostu zatrudnienia jest reorganizacja finansowania zadań związanych z dystrybucją funduszy unijnych (PROW i EFS).

Pytano też o zapisany w budżecie średnio 5-procentowy wzrost płac w jednostkach podległych marszałkowi (to pierwsza taka kompleksowa regulacja od sześciu lat). Podczas prac komisji radny niezrzeszony Ryszard Grobelny podawał w wątpliwość zasadność podwyżek. Co ciekawe, jego niezrzeszony kolega Mirosław Kruszyński na posiedzeniu innej komisji sugerował, że skoro urzędnicy podwyżek nie dostawali od kilku lat, to powinny być one... wyższe.

Co z parowozami?

Na forum Komisji Budżetowej dyskutowano m.in. o założeniu ostrożnego szacowania dochodów województwa w kolejnych latach.

– Nie ma uzasadnienia, by planować tak niskie wpływy z podatków. W ten sposób dajemy pesymistyczny sygnał co do rozwoju regionu w przyszłości – argumentował Ryszard Grobelny, zgłaszając stosowną poprawkę.

– W województwie takie ostrożne szacowanie ma większe uzasadnienie niż w przypadku gminy, gdzie ewentualne problemy z niższymi dochodami z podatków łatwiej zrekompensować w inny sposób – oponował Rafał Zelanowski z PO. Wsparł go klubowy kolega Stefan Mikołajczak: – Nasze doświadczenia pokazują, że warto planować bezpiecznie, po gospodarsku.

Podczas sesji radni Wiesław Szczepański z SLD-UP i Marek Sowa z PiS zwracali uwagę na brak w przyszłorocznym budżecie pieniędzy na przekształcenie Parowozowni Wolsztyn w instytucję kultury, prowadzoną przez PKP Cargo i trzy samorządy. – Pieniądże na ten cel mamy zarezerwowane w tegorocznym budżecie. Niestety, mimo jasnego stanowiska samorządów, PKP Cargo wciąż wstrzymuje się z ostateczną decyzją w tej sprawie – tłumaczył wicemarszałek Wojciech Jankowiak.

O finanse tych instytucji, które już utrzymuje samorząd województwa, martwili się radni z Komisji Kultury. W przyjętym stanowisku wskazali, by ich dyrektorzy w planach finansowych na 2016 rok nie zakładali ponoszenia strat.

Teraz budżet trafił ponownie pod ocenę komisji, a głosowanie nad jego ostatecznym kształtem odbędzie się na grudniowej sesji sejmiku.

ABO

Pieniądże dla gmin

Radni przyjęli uchwały przyznające dodatkowe wsparcie województwa dla wielkopolskich samorządów.

Jeszcze przed końcem roku beneficjentem wojewódzkiej pomocy zostanie gmina Wolsztyn, której radni przyznali dotację w ramach zadań w zakresie upowszechniania turystyki. Prawie 47 tys. zł wspomóż pierwszy etap budowy wieży obserwacyjno-widokowej na terenie leśnictwa Świętno. Co prawda pieniądze z turystycznej puli województwo rozdysponowa-

ło już wcześniej, ale dotacja dla Wolsztyna była możliwa, bo w październiku rezygnację z wykorzystania przyznanych im kwot zgłosiły gminy Koszęcin i Oborniki.

Dodatkowe pieniądze na prace związane z ochroną, rekultywacją i poprawą jakości gruntów rolnych sejmik uchwalił natomiast dla gmin Dominowo, Grodziec, Grzegorzew, Kawęczyn i Rychnów. Każda z nich otrzyma od samorządu województwa po 70 tys. zł na budowę dróg dojazdowych do gruntów rolnych.

ABO

CKiS w Lesznie zmieni właściciela?

Radni na wniosek marszałka przelożyli na grudiową sesję podjęcie decyzji w sprawie przekazania Centrum Kultury i Sztuki w Lesznie miejscowemu samorządowi.

Rozmowy o przejęciu przez władze Leszna wojewódzkiej placówki trwały od kilku miesięcy. Ich celem było stworzenie teatru z prawdziwego zdarzenia, z zatrudnianą na stałe grupą profesjonalnych aktorów. Obecnie Centrum Kultury i Sztuki w Lesznie, obok działalności artystycznej i kon-

certowej, prowadzi – w mniejszej skali – teatr impresaryjny.

Od 1 stycznia 2016 r. ta sytuacja ma się zmienić, gdyż zarząd województwa, któremu podlega placówka, postanowił nieodpłatnie przekazać samorządowi Leszna majątek i zarządzanie CKiS przy ul. Narutowicza. Dodatkowo województwo przez 10 lat będzie je współfinansować kwotą 1,1 mln zł rocznie. Projekt uchwały sejmiku w tej sprawie zaopiniowali pozytywnie podczas listopadowego posiedzenia radni z Komisji Kul-

30 listopada sejmik nie podjął jednak decyzji i przelożył głosowanie na grudzień.

– Rada miasta Leszna nie zdecydowała dotąd o wyrażeniu woli przejścia naszej instytucji kultury, a chciałbym zachować kolejność procedowania – stwierdził marszałek Marek Woźniak. – Z pisma prezydenta Leszna wynika, że podejmą uchwałę 17 grudnia, wówczas my 21 grudnia także możemy zdecydować o przyszłości CKiS.

Wątpliwości dotyczące przyszłorocznego budżetu dla leszczyńskiej placówki wyraził przewodniczący klubu SLD-

UP Wiesław Szczepański. Podobne uwagi zgłosił radny Marek Sowa (PiS): – A może radni miejscy obawiają się, że koszty prowadzenia tego teatru będą większe od zakładanych?

– Oferta, którą złożyliśmy samorządowi Leszna, jest uczciwa. W ostatnich latach CKiS przeszło modernizację. Przekazujemy nieodpłatnie majątek i 1,1 mln zł rocznie, a założenie jest takie, że miasto Leszno też dołoży 1,1 mln zł. Zamiast dotychczasowej dotacji w wysokości 1,4 mln zł mamy zatem minimum 2,2 mln zł – odpowiedział Marek Woźniak. RAK

Sejmik po przemeblowaniach

Sześciu nowych radnych i zmiana na stanowisku przewodniczącego.

Jak już pisaliśmy, wybory parlamentarne, które odbyły się 25 października, przyniosły nie tylko zmiany na krajowej scenie politycznej, ale i spowodowały kilka istotnych rozład personalnych w sejmiku województwa. Podczas listopadowej sesji usankcjonowano zaistniałe z powyższych powodów korekty.

Najpierw ślubowanie złożyli obejmujący mandaty nowi radni. To osoby, które weszły do sejmiku za swoich partyjnych kolegów – od miesiąca już posłów na Sejm. W klubie PiS Sławomir Hinc (z Poznania) zastąpił Bartłomieja Wróblewskiego, Włodzimierz

Ignasiński (z Trzcianki) – Marcina Porzucka, Karol Kozan (z Mikorzyna) – Jana Mosińskiego, a Dariusz Szymczak (z Nowego Miasta nad Wartą) – Krzysztofa Ostrowskiego. W PO miejsce Zbigniewa Ajchlera zajął Jarosław Berendt (ze Skoków). W PSL za Krzysztofa Paszyka mandat objął Jan Pikulik (z Polanowa).

Większość nowych radnych ma już za sobą doświadczenia samorządowe, a Jarosław Berendt i Dariusz Szymczak zasiadali nawet w przeszłości w wielkopolskim sejmiku.

Na sesji w komplecie stawił się również odchodzący radni. Dziękowali za czas

Zofia Szalczyk podziękowała radnym za powierzenie jej funkcji przewodniczącej sejmiku.

spędzony w samorządzie województwa i deklarowali wolę współpracy z regionalnymi władzami w roli parlamentarzystów.

Konsekwencją uzupełnienia sejmikowego gremium o nowych członków było przyjęcie przez radnych uchwały zmieniającej składy komisji stałych.

Najważniejszą decyzją personalną podjętą podczas tej sesji była jednak zmiana na stanowisku przewodniczącego sejmiku. Konsekwencją objęcia mandatu poselskiego przez Krzysztofa Paszyka z PSL było formalne przyjęcie przez radnych jego rezygnacji z przewodniczenia sejmikowi.

Jedyną zgłoszoną kandydatką do objęcia zwolnionej funkcji była Zofia Szalczyk z PSL. Uzasadniając jej rekomendowanie, szef klubu ludowców Julian Jokś wskazywał na bogate doświadczenie zawodowe partyjnej koleżanki, która m.in. w latach 2012–2015 była wiceministrem rolnictwa.

W tajnym głosowaniu za Zofią Szalczyk opowiedziało się 28 radnych, 1 był przeciw, natomiast 9 wstrzymało się od głosu.

Nowa przewodnicząca wielkopolskiego sejmiku podziękowała kolegom za powierzenie jej tej funkcji i przejęła prowadzenie dalszej części obrad. **ABO**

Jarosław Berendt

Sławomir Hinc

Włodzimierz Ignasiński

Karol Kozan

Jan Pikulik

Dariusz Szymczak

W zdrowiu będą się łączyć

Sejmik zdecydował, że Ośrodek Rehabilitacyjny dla Dzieci w Kiekrzu oraz poznański Zakład Opiekuńczo-Leczniczy połączą się ze Szpitalem Wojewódzkim w Poznaniu.

20 listopada pozytywne opinie w sprawie konsolidacji tych jednostek wyrazili radni z sejmikowej Komisji Rodziny, Polityki Społecznej i Zdrowia Publicznego. Dyrektor Departamentu Zdrowia UMWW Leszek Sobieski i członek zarządu województwa Leszek Wojtasiak argumentowali wtedy, że połączenie placówek poprawi warunki opieki nad pacjentami, zapewni im szybszy dostęp do lekarzy specjalistów, przyniesie oszczędności dzięki redukcji kosztów administracyjnych.

Przeciw takim zamiarom zaprotestowali 30 listopada podczas sesji sejmiku (z białoczerwonymi flagami i transparentami) pracownicy ośrodka w Kiekrzu, którzy boją się, że planowane przekształcenia są pierwszym krokiem do likwidacji placówki. Podkreślali, że jest ona największym

Z pracownikami ośrodka w Kiekrzu rozmawiali w przerwie sesji: marszałek Marek Woźniak, członek zarządu województwa Leszek Wojtasiak i dyrektor DZ UMWW Leszek Sobieski.

tego typu ośrodkiem w Wielkopolsce: obecnie leczy się tutaj około stu dzieci z poważnym złamaniami czy schorzeniami kręgosłupa.

Plany władz regionu skrytykowała także opozycja. – Oceniamy ten pomysł jako zły. Nie sprzeciwiamy się idei konsolidacji służby zdrowia, bo ona czasem jest uzasadniona, ale nie może być traktowana jak doktryna – stwierdził prze-

wodniczący klubu PiS Zbigniew Hoffmann. – Na przykład w pulmonologii czy onkologii mamy drogi sprzęt oraz świetnych lekarzy specjalistów i tam łączenie placówek jest wskazane. Gorzej, jeśli łączy się je na zasadzie: duży szpital z małym.

– Wobec dzieci argument ekonomiczny nie powinien być najważniejszy – dodał Waldemar Witkowski (SLD-UP).

– Kwestie ekonomiczne nie są główną przyczyną łączenia tych placówek. Zdecydowały sprawy organizacyjne i zaplanowane przez nas przetargi na nowe inwestycje. Przy ul. Lutycznej powstanie np. nowa siedziba ZOL. W efekcie poprawią się warunki opieki nad pacjentami, bo zapewnimy im szybszy dostęp do badań i lekarzy specjalistów – odpowiedział Leszek Wojtasiak. – Ponadto personel medyczny i rehabilitacyjny nie muszą się obawiać o swoje miejsca pracy.

– Każda złotówka powinna być wydawana przede wszystkim na leczenie pacjentów. Wcześniejsze połączenia szpitali w Kaliszu czy Chodzieży przyniosły (mimo protestów społecznych) wyłącznie pozytywne efekty. Pacjent na tym zyskuje, a nie traci – podsumował Rafał Żelanowski, przewodniczący klubu radnych PO.

Ostatecznie sejmik większością głosów zaakceptował fuzję placówek medycznych. O jej szczegółach z pracownikami ośrodka w Kiekrzu rozmawiano też w UMWW 1 grudnia. **RAK**

Jak zmieniły się wojewódzkie drogi

Radni zmienili uchwałę ustalającą przebieg istniejących dróg wojewódzkich w regionie.

Zmiany w wykazie i przebiegu dróg wojewódzkich w Wielkopolsce wynikają z ostatnich inwestycji, mają charakter porządkowy oraz uwzględniają skutki znowej ustawy o drogach publicznych.

Nowe zasady (krytykowane przez władze regionu) zakładają między innymi, że automatycznie skutki znowej ustawy o drogach wojewódzkimi staną się odcinki dróg krajowych zastąpione nowo wybudowanymi trasami, np. „ekspresówkami” czy obwodnicami miast. Najbardziej znany wielkopolski przykład to „piątka” z Poznania do Gniezna.

Jednocześnie ustawa mówi o możliwości przekazania – uchwałą sejmiku – odcinka drogi wojewódzkiej „o proporcjonalnej długości” władzom powiatu (te, podobnie, mogą fragment trasy scedować na gminę).

– Gdy powstanie nowa droga wojewódzka, sytuacja jest

analogiczna: dawny jej odcinek przejmuje automatycznie samorząd niższego szczebla, tj. powiatowy – wyjaśnia Paweł Katarzyński, p.o. dyrektora Wielkopolskiego Zarządu Dróg Wojewódzkich w Poznaniu.

Po oddaniu kierowcom do użytku obwodnic Opalenicy, Wągrowca i Czarnkowa konieczne było między innymi skorygowanie dotychczasowego przebiegu dróg wojewódzkich w tych miejscowościach. Z kolei pod Wrześnią, gdzie powstaje nowa fabryka Volkswagena, zmieniono dotychczasowy przebieg trasy wojewódzkiej nr 432.

– Część zmian w wykazie dróg miała charakter porządkowy. Na przykład w naszych dokumentach droga wojewódzka nadal przebiegała przez Murowaną Goślinę, choć kilka lat temu zbudowaliśmy wokół niej obwodnicę – dodaje Paweł Katarzyński. – Musieliśmy też doprecyzować nazwy niektórych ulic w miastach, bo przez lata zdążyły się zmienić. **RAK**

Polecamy

Kolęda w Koninie

19 i 20 grudnia na konińskiej starówce odbędzie się „Kolęda na wysokości”, organizowana przez miejscowe Centrum Kultury i Sztuki. Zaplanowano jarmark bożonarodzeniowy z rękodziełem artystycznym i lokalnymi specjalnościami, parady mikołajowe, wielkie gotowanie bigosu, rodzinne warsztaty poświęcone wykonywaniu ozdób choinkowych, koncerty kolęd i akcję fotograficzną z Mikołajem. Program dostępny jest na stronie www.ckis.konin.pl.

Sylwester i teatr

Teatr im. A. Fredry w Gnieźnie zaprasza widzów na sylwestrowy wieczór ze światowymi przebojami i obiecuje muzyczną rozrywkę na najwyższym poziomie. 31 grudnia zagra Slowmotion Trio – troje muzyków łączących pełne ekspresji brzmienie i oryginalną kolorystykę dźwięku. W sylwestrowym repertuarze znajdują się interpretacje utworów takich mistrzów, jak: Astor Piazzolla, Johannes Brahms czy Leonard Cohen.

Lament

Inspirowany twórczością Tadeusza Różewicza „Lament” to nowy spektakl Ewy Wycichowskiej, będący zarazem jej ostatnią premierą w czasie, kiedy kieruje Polskim Teatrem Tańca. Do współpracy zaproszono: Janusza Stolarskiego (współreżyseria i rola aktorska), Krzysztofa Wikiego-Nowikowa (muzyka), Bohdana Cieślaka (scenografia), Annę Czyż (kostiumy) i Daniela Stryjeckiego (multimedia). Premiera odbyła się 28 i 29 listopada, a kolejną odsłonę zaplanowano na 10 lutego. RAK

więcej propozycji instytucji kultury samorządu województwa na: www.umww.pl/kultura

Kultura i ekologia

W Poznaniu rozstrzygnięto XVI edycję konkursu „Działania proekologiczne i prokulturowe w ramach strategii rozwoju obszarów wiejskich”.

Gratulacje i dyplom z rąk Marzeny Wodzińskiej z zarządu województwa oraz wiceprezesa zarządu WFOŚiGW Marka Zielińskiego odbierają przedstawiciele Zespołu Pieśni i Tańca „Kębtowo”.

Konkurs organizowany jest od 16 lat przez samorząd województwa, który finansuje nagrody w kategorii kulturowej. Zwycięzców działań proekologicznych nagradza natomiast Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu. W rywalizacji biorą udział jednostki samorządu terytorialnego, podległe im instytucje oraz organizacje i podmioty gospodarcze z terenu województwa wielkopolskiego.

Tegoroczna edycja przedsięwzięcia spotkała się z dużym zainteresowaniem. W dwóch kategoriach zgłoszono wiele cennych i wartościowych inicjatyw lokalnych.

– Konkurs od lat funkcjonuje dzięki państwu świetnym pomysłom i projektom, które udaje się zrealizować – podkreślała dyrektor Departamentu Środowiska UMWW Mariola Górniak.

– Ta edycja jest wyjątkowa, bo jakość prac jest zdecydowanie najwyższa – zaznaczył zastępca prezesa zarządu

WFOŚiGW w Poznaniu Marek Zieliński.

– Chciałabym, żeby kolejne wasze pomysły zostały wykorzystane, służąc jak najlepiej rozwojowi lokalnych społeczności – dodała członek zarządu województwa Marzena Wodzińska.

Wśród nagrodzonych (w dniu 25 listopada) znalazły się m.in. szkoły, muzea, stowarzyszenia, fundacje oraz samorządy. Pełna lista laureatów i wyróżnionych projektów dostępna jest na stronie internetowej www.umww.pl. RAK

Pieniądze na pracę

W Wojewódzkim Urzędzie Pracy w Poznaniu podsumowano 1 grudnia tegoroczne konkursy o unijne dotacje.

Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu ogłosił w tym roku pierwsze nabory wniosków na realizację projektów z Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (POWER) oraz z Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego 2014+ (WRPO 2014+). 1 grudnia na posiedzeniu Wojewódzkiej Rady Rynku Pracy w Poznaniu zaprezentowano szczegółową informację na temat stanu ich wdrażania, zaplanowanych wskaźników do osiągnięcia oraz już podpisanych umów.

Program POWER w województwie wielkopolskim znajduje się w początkowej fazie wdrażania. Finansowane są z niego między innymi działania aktywizujące na rynku pracy osoby młode, do 29. roku życia. W poddziałaniu 1.1.1 zawarto 30 umów na dofinansowanie projektów o łącznej wartości prawie 75 milionów złotych. Rozpoczęła się też ocena wniosków z poddziałania 1.2.1. W obu tych przypadkach beneficjenci zgłosili łącznie 285 wniosków o dofinansowanie projektów.

Z kolei w ramach WRPO 2014+ WUP ogłasza konkursy mające na celu: promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz mobilności pracowników, a także promowanie włączenia społecznego, walki z ubóstwem i wszelką dyskryminacją.

Dotychczas na dwa ogłoszone konkursy wpłynęły łącznie 132 wnioski. W poddziałaniu 6.1 podpisano trzy umowy (z miejskimi i powiatowymi centrami pomocy rodzinie) na łączną kwotę 9,75 miliona złotych.

Podczas dyskusji towarzyszącej posiedzeniu Wojewódzkiej Rady Rynku Pracy w Poznaniu wskazywano, że mimo zachęty oraz pomocy ze strony urzędników i organizacji pozarządowych, nie wszystkie powiatowe centra pomocy rodzinie angażują się w proces pozyskiwania pieniędzy unijnych na ciekawe projekty dla swoich podopiecznych. Okazuje się, że nawet organizacja szkoleń z wypełniania wniosków o dofinansowanie i fachowe doradztwo przy składaniu dokumentów nie przekonują do współpracy niektórych instytucji. RAK

Będą szkolic

18 listopada w Poznaniu odbyła się, zorganizowana przez WUP, konferencja poświęcona możliwościom zdobycia dotacji z Krajowego Funduszu Szkoleniowego. Po te pieniądze mogą sięgnąć wielkopolskie firmy, które chciałyby sfinansować: kursy i studia podyplomowe dla pracowników, koszty badań lekarskich i psychologicznych potrzebnych do wykonywania zawodu, wydatki na egzaminy potwierdzające zdobycie określonych kwalifikacji lub uprawnień.

Świątecznie w Szreniawie

13 grudnia w godzinach od 10 do 16 na terenie Muzeum Narodowego Rolnictwa i Przemysłu Rolno-Spożywczego w Szreniawie odbędzie się XII Jarmark Bożonarodzeniowy. Wydarzenie ma charakter handlowo-rekreacyjny i nawiązuje do dziedzictwa kulturowego jarmarków i targów, które odbywały się dawniej w wielu miastach przed ważnymi świętami. W Szreniawie będzie można przyjrzeć się pracy twórców ludowych i zakupić ich wyroby. Najmłodszy wezmą udział w warsztatach i zajęciach poświęconych malowaniu bombek, pieczeniu pierników, odlewaniu świeczek z pszczelego wosku czy wykonywaniu ozdób choinkowych. Starsi zaś zanucą kolędy i pastoralki, wsłuchają się też w koncerty uczniów i pedagogów, m.in. z Zespołu Szkół Muzycznych przy ul. Głogowskiej w Poznaniu. RAK

W walce o czyste powietrze

2 grudnia w Urzędzie Marszałkowskim, z udziałem m.in. Marzeny Wodzińskiej z zarządu województwa, dyskutowano o programach ochrony powietrza w Wielkopolsce.

Badania naukowców i publikowane w mediach dane dotyczące zanieczyszczenia powietrza nie pozostawiają złudzeń. Oddychamy, zwłaszcza w dużych miastach i aglomeracjach, szkodliwym dla zdrowia powietrzem. Najgorzej jest zimą, gdy w sezonie grzewczym do atmosfery przedostają się groźne pyły i spalinę. Mogą być one odpowiedzialne za wiele chorób, zwłaszcza wśród dzieci i osób starszych.

Problem ten dostrzegają też samorządowcy z Wielkopolski. W październiku sejmik przyjął programy ochrony powietrza dla Poznania i Kalisza, zmierzające do ograniczenia emisji do atmosfery szkodliwych substancji. Dokumenty wskazują na przykład na konieczność wymiany kotłów wę-

Samorządowcy dyskutowali o programach ochrony powietrza w Wielkopolsce.

głowych na ekologiczne, przyłączanie większej liczby domów do sieci ciepłowniczej, termomodernizację budynków, a także ograniczenie ruchu samochodowego w miastach na rzecz rozwoju komunikacji zbiorowej.

2 grudnia o dotychczasowych działaniach związanych z ochroną powietrza opowiedzieli goście urzędnicy z Poznania, Leszna, Gniezna oraz z województwa łódzkiego.

Omówiono ponadto ustawę „antysmogową”, monitoring jakości powietrza, krajowy program ochrony powietrza oraz nadzór nad wykonywaniem działań określonych w najważniejszych dokumentach.

Wiele uwagi poświęcono też możliwościom finansowania przedsięwzięć dotyczących środowiska i energii, m.in. w ramach WRPO 2014+ czy programu Infrastruktura i Środowisko. RAK

Regiony o migracji

Problematyka skutecznej polityki migracyjnej i ochrony granic zewnętrznych UE pojawiła się podczas prac Komitetu Regionów w Brukseli.

W sesji plenarnej KR, która odbyła się 3 i 4 grudnia w Brukseli, uczestniczył marszałek Marek Woźniak, przewodniczący polskiej delegacji w Komitecie.

Europejscy samorządowcy, wiceprzewodniczący Komisji Europejskiej Frans Timmermans, komisarz do spraw migracji, spraw wewnętrznych i obywatelstwa Dimitris Avramopoulos, przewodniczący Rady Europejskiej Donald Tusk (w przekazie wideo) mówili o fali niekontrolowanej migracji do Europy i działaniach UE (już podjętych i planowanych), które powinny pomóc w rozwiązaniu obecnej sytuacji.

Minuta ciszy (podobnie jak podczas sesji plenarnej) dla uczczenia ofiar zamachów terrorystycznych i rozmowy o wydarzeniach w Paryżu i ich konsekwencjach towarzyszyły także 16 listopada obradom komisji CIVEX, w których brał udział marszałek Wielkopolski. ABO

Już 15 lat z Hesją

Ten niemiecki land pozostaje wciąż jednym z najważniejszych zagranicznych partnerów Wielkopolski.

Marszałek Marek Woźniak i premier Hesji Volker Bouffier podczas spotkania w Wiesbaden.

W dniach 12-13 listopada wielkopolska delegacja, na czele z marszałkiem Markiem Woźniakiem, brała udział w uroczystościach zorganizowanych w Wiesbaden z okazji XV-lecia oficjalnego partnerstwa Wielkopolski i Hesji. Z tym niemieckim landem łączą nasz region wieloletnie i aktywne relacje, choćby współpraca w Brukseli.

W wydarzeniu, na które zaprosił premier Hesji Volker

Bouffier, brali także udział przedstawiciele innych partnerskich regionów landu – włoskiej Emilii-Romanii i tureckiej Bursy.

W uroczystościach uczestniczyli też wielkopolscy samorządowcy – m.in. wiceprzewodnicząca sejmiku Mirosława Rutkowska-Krupka oraz wódcy gmin utrzymujących partnerskie relacje ze swoimi odpowiednikami heskimi: Gołańczy, Kórniką i Pleszewa.

Wielkopolscy radni z heskim ministrem ds. europejskich Markiem Weinmeisterem.

Podczas wizyty podpisano również porozumienie o współpracy między Wielkopolską Izłą Rzemieślniczą a jej odpowiednikiem z Wiesbaden.

O szeroki relacjach wielkopolsko-heskich może też świadczyć wizyta studyjna radnych z sejmikowej Komisji Kultury Fizycznej i Turystyki. Mieli oni okazję w Wiesbaden i okolicach zapoznać się ze sposobami promocji lokalnych atrakcji i pro-

gramami wspierania turystyki przez władze landu.

Podczas wizyty, która odbyła się w dniach 1-4 grudnia, radni rozmawiali między innymi z przedstawicielami instytucji zajmujących się branżą turystyczną. Spotkali się także z heskim sekretarzem stanu ds. europejskich Markiem Weinmeisterem oraz członkami komisji zajmującej się w heskim parlamencie kwestiami turystyki. ABO

O rolnictwie w Korei

Członkowie wielkopolskiej delegacji podczas wizyty w Eun-seong Apple Farm.

Wizyta studyjna w regionie partnerskim Chungcheongnam-do oraz na targach Food Week Korea 2015 była celem wyjazdu wielkopolskiej delegacji w dniach 19-25 listopada.

W Seulu Wielkopolanie, na czele z wicemarszałkiem Krzysztofem Grabowskim, rozmawiali z polskimi dyplomatami oraz zwiedzili wspomniane targi żywności. Miało to pozwolić na ocenę możliwości ewentualnej promocji wielkopolskiej żywności na rynku koreańskim.

Także głównym tematem spotkań w Chungcheongnam-do były sprawy związane z rozwojem rolnictwa i obszarów wiejskich. Wielkopolanie zapoznali się m.in. z działalnością instytucji zajmującej się prowadzeniem

badan naukowych, prac wdrożeniowych związanych z udoskonalaniem produkcji rolniczej oraz organizacją programów aktywizacji i rewitalizacji obszarów wiejskich. Uczestniczyli w prezentacji laboratoriów chemicznych, specjalnych linii przetworstwa produktów rolnych, umożliwiających testowanie różnych wariantów przetworzenia przed wprowadzeniem żywności na rynek, instytutu hodowli grzybów, ośrodka rozwoju technologii solarnych oraz centrum usług multimedialnych.

Podczas spotkania z władzami prowincji Krzysztof Grabowski omówił dotychczasową współpracę obu regionów (za kilkanaście miesięcy minie 15 lat od nawiązania formalnych relacji). ABO

Samorządy ruszają w świat

Zdecydowana większość wielkopolskich jednostek samorządu terytorialnego utrzymuje kontakty zagraniczne. Co im to daje? Jakich partnerów najczęściej wybierają?

19 listopada dyskutowali o tym w Poznaniu samorządowcy, naukowcy, przedstawiciele MSZ, korpusu konsularnego i organizacji pozarządowych. Okazją była konferencja „Współpraca zagraniczna samorządów: wielkopolska specjalność?”, zorganizowana przez Urząd Marszałkowski oraz Wydział Nauk Politycznych i Dziennikarstwa UAM.

Jak wynika z raportu Polskiego Instytutu Spraw Międzynarodowych, 63 proc. wielkopolskich samorządów utrzymuje zagraniczne relacje, a kolejne 19 proc. planuje rozpocząć taką współpracę w przyszłości. Wśród wybieranych partnerów dominują Niemcy i Ukraińcy. Popularne są też kontakty z Francją i Holandią. Nowe, zyskujące na znaczeniu kierunki współpracy, to kraje Partnerstwa Wschodniego, Azja, Skandynawia i kraje bałkańskie. Międzynarodowe relacje dotyczą najczęściej wymiany młodzieży, wymiany doświadczeń samorządowych oraz kultury.

Marszałek Marek Woźniak podkreślił podczas debaty, że w wyniku działalności samorządowców na arenie międzynarodowej udało się zbudować pozytywny wizerunek kraju i przełamać wiele negatywnych stereotypów. – Tylko bezpośrednie kontakty i rozmowy dają efekty. Bez wyjazdów zagranicznych pozostawalibyśmy poza polem widzenia partnerów – mówił marszałek.

Konferencja stanowiła podsumowanie projektu „Wielkopolska Sieć Współpracy Zagranicznej”, realizowanego przez UMWW dzięki wsparciu finansowemu polskiego MSZ. ABO

Święty Marcin po raz kolejny w Brukseli

Kilkuset gości, w tym europosłowie, ambasadorzy, przedstawiciele regionów partnerskich oraz instytucji unijnych, wzięło udział 19 listopada w Dniu Świętego Marcina. Organizowane od lat przez Biuro Informacyjne Województwa Wielkopolskiego w Brukseli wydarzenie jest flagową imprezą promującą nasz region w stolicy UE. Europejczyków przyciąga niezwykła atmosfera, nasze tradycyjne potrawy, a przede wszystkim – wypiekane na miejscu rogale świętomarcińskie. ABO

Do Afryki!

O możliwościach zaistnienia naszych firm na afrykańskich rynkach mówiono podczas dwóch spotkań w stolicy Wielkopolski.

3 grudnia wicemarszałek Wojciech Jankowiak wziął udział w konferencji poświęconej współpracy gospodarczej z krajami afrykańskimi, zorganizowanej w Poznaniu przez Afrykańsko-Polską Izbę Handlową „ProAfrica”. W spotkaniu uczestniczyli dyplomaci, samorządowcy, przedstawiciele firm i instytucji otoczenia biznesu. Konferencja była również okazją do rozmowy wicemarszałka z dyplomatami z Angoli, Algierii, Maroka, Senegalu.

Z kolei 8 grudnia w Urzędzie Marszałkowskim odbyło się „Forum Gospodarcze Polska-Algieria. Możliwości eksportowo-inwestycyjne dla wielkopolskich przedsiębiorców”. Seminarium zorganizowały Europejska Grupa Doradcza i UMWW. ABO

Dyplomacynie

Wojciech Jankowiak i Gerard Keown.

Gerard Keown, ambasador Irlandii w Polsce, był gościem wicemarszałka Wojciecha Jankowiaka.

Podczas spotkania 16 listopada rozmawiano o różnych aspektach kontaktów polsko-irlandzkich. W kontekście tych relacji z wielkopolskim udziałem podkreślano rolę, jaką odgrywa konsulat honorowy Irlandii w Poznaniu oraz Fundacja Kultury Irlandzkiej. ABO

Północny front

W Kielcach odbyła się czwarta odsłona zainicjowanej przez Wielkopolską platformy współpracy samorządów w kwestiach związanych z ich kontaktami zagranicznymi.

IV posiedzenie Stałej Ogólnopolskiej Konferencji Współpracy Międzynarodowej Samorządów odbyło się w dniach 17-18 listopada. Przewodnicznymi tematami kieleckiego posiedzenia były współpraca polsko-nordycka oraz 25-lecie samorządności w naszym kraju. W spotkaniu uczestniczył marszałek Marek Woźniak. ABO

Wielkopolska 2015 – co zdjęcia

Zdjęcia nagrodzone i wyróżnione w tegorocznej edycji konkursu „Wielkopolska Press Photo”, zebrane

W konkursie „Wielkopolska Press Photo” rywalizują fotoreporterzy prasy lokalnej z całego województwa. Przedsięwzięcie od szesnastu lat organizuje Wojewódzka Biblioteka Publiczna i Centrum Animacji Kultury w Poznaniu, wzorując się na World Press Photo.

Do tegorocznej edycji w pięciu kategoriach tematycznych zgłoszono łącznie 1512 zdjęć wykonanych przez 115 autorów. 412 stanowią fotografie pojedyncze, natomiast 1100 zdjęć ujęto w 156 zestawach.

Co w mijającym roku przykuło uwagę zawodowych fotografów? Jak udokumentowali oni ciekawe wydarzenia w naszym regionie? Postanowiliśmy przyjrzeć się najlepszym pracom tegorocznej edycji konkursu „Wielkopolska Press Photo”, prezentując na łamach „Monitora” (sprawującego patronat medialny nad wydarzeniem) kilkanaście wybranych fotografii.

Jury, któremu przewodniczył fotoreporter prasy Wojciech Grzędziński, nagrodą grand prix uhonorowało Grzegorza Dembińskiego za zestaw zdjęć „Życie codzienne kardiologii dziecięcej w Poznaniu”. Nazwiska pozostałych laureatów dostępne są na stronie www.wbp.poznan.pl.

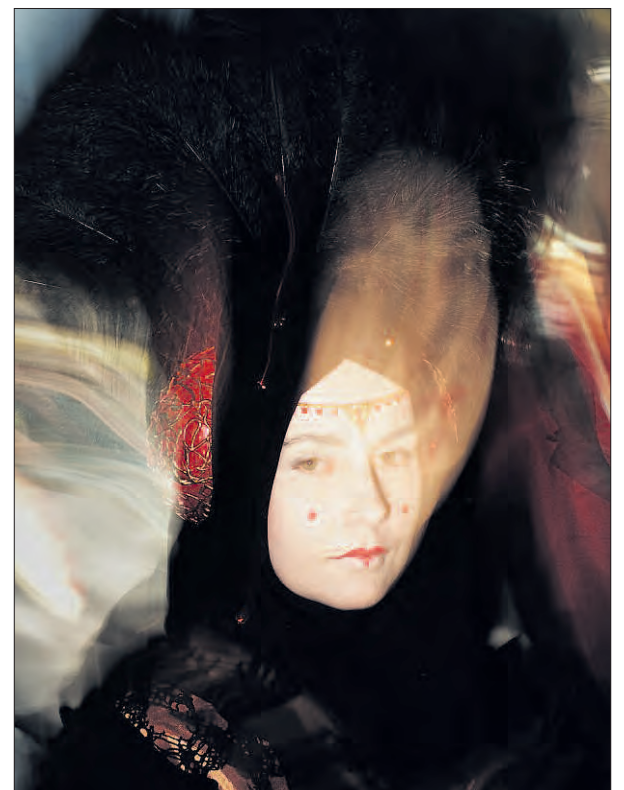
Do 31 grudnia w holu Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu można oglądać pokonkursową wystawę, do której zakwalifikowano 36 zdjęć pojedynczych i 24 zestawy 33 autorów. RAK

Nagrodą grand prix uhonorowano Grzegorza Dembińskiego za zestaw zdjęć „Życie codzienne kardiologii dziecięcej w Poznaniu”.

Wśród zdjęć pojedynczych w kategorii „Sport” zwyciężył Maciej Lelonkiewicz i praca „Run Forrest Run”.

Zdjęcie „Pyrkon 2” Michała Adamskiego zakwalifikowano do pokonkursowej wystawy.

mówią o naszym życiu?

w formie objazdowej wystawy, są przejmującą obrazkową dokumentacją otaczającego nas świata.

Fotografię Pawła Jaskółki „W pracy” można do 31 grudnia oglądać w holu Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu.

Wyróżnienie w kategorii „Wydarzenia” otrzymał, decyzją jury, Marek Zakrzewski za zestaw „Pomnik Wdzięczności”.

Bartosz Jankowski zdobył pierwszą nagrodę w kategorii „Wydarzenia” za zdjęcie „Zmiana gospodarza”.

Zdjęcie Romana Mencela „Bocian z myszką” zakwalifikowano do wystawy „Wielkopolska Press Photo”.

Wyróżnienie w kategorii „Przyroda i ekologia” otrzymała praca „Burza” Pawła F. Matysiaka.

Jury zdecydowało o umieszczeniu na pokonkursowej wystawie zdjęcia „Festiwal Kolorów 5”, które na konkurs zgłosił Marcin Drab.

Zestaw zdjęć „Kulturyści” Artura Kucharczaka zdobył I nagrodę w kategorii „Człowiek i jego pasje”.

Poznańskie skrzydła z powstania

Historia polskiego lotnictwa, zwłaszcza wojskowego, mocno związana jest z Wielkopolską.

Każda kolejna rocznica wybuchu Powstania Wielkopolskiego najczęściej przywołuje wspomnienie słynnego przyjazdu Ignacego Jana Paderewskiego do Poznania, demonstracji niemieckiej następnego dnia i wreszcie spontanicznego rozpoczęcia walk. Chętnie przypomina się też akcję zdobycia lotniska w Ławicy – otwierającą drogę do budowy wielkopolskich skrzydeł.

Wszystko zaczęło się w 1913 roku, gdy gazeta „Posener Tageblatt” ogłosiła zbiórkę pieniędzy na zakup samolotu o nazwie „Posen”. Wkrótce w podpoznańskiej wsi Ławica przystąpiono do budowy lotniska (wtedy mówiono o stacji lotniczej), a w lipcu tego roku rozpoczął działalność 4. lotniczy oddział zapasowy (Flieger Abteilung Nr 4), zajmujący się głównie remontowaniem samolotów i prowadzeniem szkolenia pilotów; nie było to lotnisko bojowe, a wśród maszyn były głównie dość niezgrabne sylwetką samoloty typu Halberstadt. Sytuacja nie zmieniła się w czasie I wojny światowej, gdy walki toczyły się daleko od Wielkopolski. Załogę tworzyli żołnierze niemieckiej i polskiej narodowości. Poza tym w Poznaniu, po usunięciu sterowca z hali na Winiarach, w pomieszczeniu tym urządzono magazyn sprzętu lotniczego. Z czasem bardzo się nam przydał.

Zdobycie lotniska

Opanowanie przez powstańców Poznania pod koniec grudnia 1918 roku w gruncie rzeczy było zaskoczeniem dla obydwu stron. Wydarzenia motywowały Polaków do dalszego działania i na początku stycznia następnego roku niemal całe miasto było w powstańczych rękach – z wyjątkiem stacji lotniczej w Ławicy. Zagrożenie było realne. Nie zapominajmy, że w owych czasach samolot – nawet w ówczesnej formie technicznej – był szczytem techniki bojowej, porównywalny dziś do skomplikowanej konstrukcji raket taktycznych. Porucznik Fischer, dowódca stacji, nie zamierzał kapitulować i groził zbombardowaniem zbuntowanego miasta przy wykorzystaniu magazynów amunicji lotniczej zgromadzonej w Forcie VII.

Naturalną więc kolejną rzeczą dowództwo powstańcze podjęło decyzję o zdobyciu lotniska. W nocy z 5 na 6 stycznia 1919 r. wyruszyła

do Ławicy wyprawa złożona z kilku oddziałów piechoty, plutonu jazdy i dwóch dział, dowodzona przez podporucznika Andrzeja Kopę. Około godziny 6 rano, gdy Niemcy odmówili kapitulacji, polskie armaty ostrzelały budynki koszar, a powstańcy ruszyli do ataku. Po 20 minutach stacja lotnicza była w polskich rękach; po obu stronach poległo trzech żołnierzy, kilkunastu było rannych. Był to ostatni akcent walk o Poznań w Powstaniu Wielkopolskim.

Powstańcy przejęli kilkadziesiąt samolotów (część gotowa była do natychmiastowego lotu), a po zajęciu sprzętu zgromadzonego w Hali Zeppelina na Winiarach Wielkopolanie stali się właścicielami wielkiego zapasu materiałów lotniczych. Maszyny przystosowano od razu, na skrzydłach i kadłubach zaś pojawił się polski znak lotniczy: białoczerwona szachownica, przerobiona z niemieckiego znaku krzyża. Już 7 stycznia, entuzjastycznie witany przez mieszkańców miasta, samolot z takimi właśnie symbolami przeleciał nad Poznaniem.

Dzisiaj toczy się dyskusja, gdzie owa szachownica pojawiła się po raz pierwszy: pod Lwowem czy w Poznaniu. Wydaje się, że nie ma to większego znaczenia. Faktem jest, że Niemcy nie pogodzili się z utratą lotniska w Poznaniu i 7 stycznia dokonali nalotu na Ławicę. W odpowiedzi polscy piloci spontanicznie dokonali nalotu na lotnisko we Frankfurcie nad Odrą.

Stacja, pułk i... zabytek

Pierwszym polskim kmdantem stacji został sierżant

FOT. A. BONSKI

O zdobyciu przez powstańców lotniska przypomina dziś pomnik na Ławicy.

(potem podporucznik) Wiktor Pniewski. Z zespołu polskich pilotów i przejętych maszyn utworzono dwie eskadry myśliwskie, które pełniły funkcje zwiadowcze na frontach powstańczych, a potem znakomicie spisały się w czasie wojny polsko-bolszewickiej.

20 lipca 1921 roku sformowano w Poznaniu 3. Pułk

Lotniczy, który stacjonował w koszarach i na lotnisku dawnego 4. oddziału zapasowego. Odtąd lotnicy wojskowi już na stałe wpisali się w obręb Poznania. W czasie kampanii wrześniowej oddział, podobnie jak i inne pułki lotnicze, został rozformowany i rozdzielony pomiędzy poszczególne wielkie polskie jednostki.

W czasie okupacji hitlerowskiej lotnisko Ławica znów było w rękach niemieckich sił zbrojnych, a po wojnie funkcjonował tam, obok lotniska cywilnego, pasażerskiego, m.in. 21. Pułk Lotnictwa Zwiadowczego; po przemianach ustrojowych zaś... jednostka przeciwlotnicza. Dziś dawne koszary niemieckie i 3. Pułk Lotniczego na Ławicy są cennym zabytkiem budownictwa wojskowego, a Port Lotniczy im. Henryka Wieniawskiego – jednym z największych lotnisk pasażerskich w Polsce.

Krzesiny z fabryki

W 1941 roku w topografii Poznania pojawiło się drugie lotnisko. Hitlerowskie władze okupacyjne rozlokowały na polach wsi Krzesiny montownię fabryki Focke Wulfa, z lotniskiem do wypróbowywania zbudowanych samolotów. Zatrudniano tam polskich robotników przymusowych – świadków nalotów samolotów alianckich. W latach 1945-1954 stacjonowało tam lotnictwo radzieckie, a następnie eskadra 11. Pułku Lotnictwa Myśliwskiego, przekształcona w 62. Pułk Lotnictwa Myśliwskiego, który w 1958 roku otrzymał imię Powstańców Wielkopolskich – z charakterystycznym krukiem w odznace. W 1994 roku jednostkę przemianowano na

i kilku mieszkańców miasta, jednak wydarzenie utajniono; dopiero w 2008 roku w pobliżu miejsca katastrofy odsłonięto pamiątkowy obelisk. Dla uzupełnienia dodajmy, że na Cytadeli znajduje się charakterystyczny cmentarz lotników, którzy w większości zginęli w czasie pełnienia służby.

Historia muzeum warta

Jednak wojsko w mundurach lotniczych to nie wszystko. Od września 1919 roku w Poznaniu właśnie zaczęło się ukazywać pierwsze polskie ilustrowane pismo lotnicze „Polska Flota Napowietrzna”. Z inicjatywy członków redakcji 30 października 1919 roku w stolicy Wielkopolski odbyło się zebranie organizacyjne Aeroklubu Polskiego, z prezydentem miasta Jarogniewem Drwęskim na czele; w następnym roku, po połączeniu z innymi podobnymi organizacjami, AP wszedł w skład Aeroklubu Rzeczypospolitej Polskiej. Lotnicy sportowi mają swoje lotnisko „Ligowiec” w Kobylnicy. Organizacji lotniczych w Poznaniu było więcej, np. w latach 1931-1939 działał Aeroklub Poznański, z sekcją szybowcową kierowaną przez Wandę Modlibowską. Z czasów nam bliższych warto wspomnieć szybowcowe mistrzostwa świata w Lesznie;

➤ Na skrzydłach i kadłubach pojawił się polski znak lotniczy: białoczerwona szachownica, przerobiona z niemieckiego znaku krzyża.

3. Pułk Lotnictwa Myśliwskiego „Poznań”. 31 grudnia 2000 roku oddział został przekształcony w 31. Bazę Lotniczą – późniejszą 31. Bazę Lotnictwa Taktycznego, wyposażoną w słynne myśliwce F 16, które dziś często można zobaczyć i usłyszeć nad naszymi głowami.

Po drugiej wojnie światowej przez wiele lat Poznań był siedzibą Dowództwa Wojsk Lotniczych, stacjonującego w budynkach u zbiegu ulic Tadeusza Kościuszki i Karola Libelta.

Z poznańskim lotnictwem związane jest tragiczne wydarzenie z 10 czerwca 1952 roku, gdy w pobliżu budowanego wtedy mostu Królowej Jadwigi, w wyniku awarii silników, rozbił się bombowiec Pe-2FT, ze stacjonującego na Ławicy 21. Pułku Lotnictwa Zwiadowczego. Zginęła cała załoga samolotu

sam szybowiec jest ozdobą tego miasta, stojącą w pobliżu dworca kolejowego.

Jako ciekawostkę można też podać, że w latach 1923-1931 w hangarze na lotnisku w Ławicy i na przyległym terenie funkcjonowała Wielkopolska Wytwórnia Samolotów „Samolot”, działająca z inicjatywy Związku Lotników Polskich. Produkowano tam samoloty szkolne i sportowe. Firma zakończyła działalność po pożarze w 1929 roku i w wyniku trudności ekonomicznych związanych z tym wydarzeniem.

Okazuje się, że lotnictwo było i jest w Wielkopolsce silnie zakorzenione. Nic więc dziwnego, że w lipcu 2015 roku powołano Zespół Parlamentarny ds. Budowy Muzeum Lotnictwa w Poznaniu. Argumenty przemawiające za tą inicjatywą są bardzo mocne.

Marek Rezler

Budujemy samoloty na 100. rocznicę

Wielkopolska Eskadra Niepodległości – to projekt, do którego wsparcia zachęca marszałek Marek Woźniak. Inicjatywa ma uczcić setną rocznicę wybuchu Powstania Wielkopolskiego, ale też rocznice szkolnictwa akademickiego w Poznaniu i zawiązania pierwszego polskiego aeroklubu. Celem przedsięwzięcia jest zbudowanie czterech replik samolotów Fokker D.VII, które mogłyby latać podczas rocznicowych obchodów i innych wydarzeń. Wyglądałyby dokładnie tak, jak zdobyte niemieckie maszyny i przemalowane na polskie barwy w 1919 roku. Wykonane byłyby jednak z lepszych materiałów oraz wyposażone w nowoczesne silniki i awionikę. Pomysłodawcy szacują, że na zbudowanie czterech samolotów trzeba będzie wydać około miliona złotych. Pieniądze mają pochodzić z dobrowolnych składek Wielkopolan. Więcej informacji o akcji można znaleźć na stronie internetowej www.wielkopolska-eskadraniepodleglosci.pl.

FOT. ARCHIWUM

ABO

Pieniądze na wiejskie drogi

O budowie lub modernizacji dróg lokalnych z PROW 2014-2020 dyskutowano 2 grudnia w Urzędzie Marszałkowskim.

FOT. P. RATAJCZAK

Dotacje z PROW na lata 2014-2020 cieszą się sporym zainteresowaniem wśród wielkopolskich samorządowców.

Jednym z założeń Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 jest poprawa jakości dróg, która sprzyjać będzie rozwojowi społeczno-ekonomicznemu wielu miejscowości wiejskich w Polsce. Z powodu utrudnień komunikacyjnych zahamowany jest tam bowiem rozwój lokalnej przedsiębiorczości, ograniczone są możliwości podejmowania przez mieszkańców zatrud-

nienia poza miejscem zamieszkania oraz korzystania z usług publicznych (edukacja, zdrowie, kultura).

– Chcemy przykładać większą wagę do wzrostu poziomu życia w najmniej rozwiniętych obszarach naszego województwa – stwierdził, witając w Poznaniu gości grudniowego spotkania, wicemarszałek Krzysztof Grabowski. – Jako samorządowiec wiem, że nie-
zwykle trudno jest podjąć de-

cyzję o sfinalizowaniu zadania na terenach słabo zaludnionych, bo koszt inwestycji bywa duży, a efekt dostrzegalny będzie często dla niewielu.

Wicemarszałek poinformował, że ogłoszenie konkursu i naboru wniosków na inwestycje drogowe w ramach nowego rozdania PROW na lata 2014-2020 zaplanowano w drugim kwartale 2016 roku.

O szczegółach dotyczących kryteriów wyboru projektów

mówiła natomiast Izabela Mroczek, dyrektor Departamentu Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich UMWW. Potencjalnym beneficjentem (3 grudnia byli to głównie samorządowcy z powiatu poznańskiego) przedstawiono między innymi szczegółowe warunki i tryb przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej na operacje typu „budowa lub modernizacja dróg lokalnych”.

Przedsięwzięcia będą realizowane w ramach poddziałania PROW „Wsparcie inwestycji związanych z tworzeniem, ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycji w energię odnawialną i w oszczędzanie energii”. Ich podstawowym celem ma być wsparcie lokalnego rozwoju na obszarach wiejskich.

Pierwsze takie konsultacje odbyły się 1 grudnia w Lesznie. 7 grudnia o pieniądzach z PROW dyskutowano w Kaliszu i Kępnie, 9 grudnia w Pile, a 14 grudnia zaplanowano spotkanie w Koninie. **RAK**

Wolontariat w urzędzie

FOT. P. RATAJCZAK

Wydarzeniu towarzyszyły targi szkolnych kół wolontariatu.

3 grudnia samorząd województwa przygotował „Drzwi otwarte” dla wielkopolskich organizacji pozarządowych.

W siedzibie Urzędu Marszałkowskiego w Poznaniu spotkali się przedstawiciele wielu organizacji pozarządowych, działających na terenie naszego województwa. We współpracy z Ministerstwem Pracy i Polityki Społecznej dyskutowano m.in. o programie Fundusz Inicjatyw Obywatelskich 2016.

„Drzwi otwartym” towarzyszyła prezentacja kampanii „Dobry Testament”, roz-

strzygnięcie konkursu „Barwy Wolontariatu” (podczas gali uhonorowano najbardziej aktywnych w Wielkopolsce wolontariuszy), a także targi szkolnych kół wolontariatu.

Szkolne stoiska stanęły na I piętrze urzędu, gdzie swoją ofertę wsparcia (nie tylko finansowego) dla organizacji pozarządowych prezentowały również poszczególne departamenty Urzędu Marszałkowskiego (m.in. zajmujące się funduszami unijnymi) oraz Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej i Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu. **RAK**

PROMOCJA

Wielkopolski barometr zawodów – kto znajdzie pracę?

Barometr zawodów jest narzędziem do krótkookresowego prognozowania zapotrzebowania na zawody, wdrożonym w bieżącym roku w Wielkopolsce. Jest to prognoza jakościowa, tworzona indywidualnie dla każdego powiatu.

Dzięki zaangażowaniu wielu pracowników publicznych służb zatrudnienia, w tym pośredników pracy, doradców zawodowych, osób współpracujących z pracodawcami i asystentów EURES, którzy przekazywali swoją wiedzę i doświadczenie, możliwe było przeprowadzenie oceny zawodów na lokalnych rynkach pracy. Prace nad wielkopolskim badaniem koordynował Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu.

Wyniki badania wskazują, że w 2016 r. w Wielkopolsce odczuwalny będzie deficyt pracowników w zawodach kształconych na poziomie szkół zawodowych, w tym: kucharzy, mechaników pojazdów samochodowych, lakierników samochodowych, krawców i pracowników produkcji odzieży. Poszukiwani będą również fachowcy z branży budowlanej – betoniarze i zbrojarze, cieśle

i stolarze budowlani, tynkarze, posadzkarze, monterzy instalacji budowlanych. Tutaj jednak wymagania pracodawców są wysokie jeśli chodzi o umiejętności, a niewątpliwie atutem jest dotychczasowe doświadczenie zawodowe.

Zawody deficytowe, które wymagają wyższego wykształcenia niż zawodowe, to m.in. grafik komputerowy, programista i administrator stron internetowych, inżynier mechanik, nauczyciel przedmiotów zawodowych, opiekun osoby starszej lub niepełno-

sprawnej, pielęgniarka, przedstawiciel handlowy, samodzielny księgowy, specjalista automatyki i robotyki.

Z uwagi na charakterystyczny dla Wielkopolski rozwój branży transportowo-spedycyjno-logistycznej prognozowane jest duże zapotrzebowanie na kierowców, magazynierów, spedytorów i logistyków. Wykonywanie tych zawodów związane jest z koniecznością posiadania specjalnych uprawnień, np. na obsługę wózka widłowego czy umiejętności, np. znajomość

języków obcych. Szukając pracy w tej branży, trzeba się liczyć z wymaganiami dyspozycyjności z uwagi na nieregularny czas pracy.

W Wielkopolsce poszukiwani będą pracownicy medycyjni, w tym pielęgniarki i opiekunowie osoby starszej lub niepełnosprawnej. W przypadku zarejestrowanych w urzędach pracy osób z takimi kwalifikacjami często to zbyt długa przerwa w zatrudnieniu spowodowała dezaktualizację uprawnień do wykonywania zawodu. Podobna sy-

tuation dotyczy takich zawodów jak spawacze metodą MIG/MAG, metodą TIG, gdzie do pracy w zawodzie niezbędne jest odbycie specjalistycznych kursów.

Pracy nie zabraknie dla samodzielnych księgowych, którzy jednak muszą liczyć się z wymaganiami rynku dotyczącymi ciągłego aktualizowania wiedzy w kontekście zmieniających się przepisów.

W 2016 r. na rynku pracy należy spodziewać się nadwyżki ekonomistów, specjalistów technologii żywności i żywienia, politologów, historyków, pedagogów, pracowników administracyjnych i biurowych, specjalistów administracji publicznej, nauczycieli nauczania początkowego, pracowników biur podróży i organizatorów obsługi turystycznej oraz techników budownictwa.

Problemem w regionie jest niedopasowanie oferty edukacyjnej do warunków lokalnego rynku pracy. Nadal co roku szkoły generują rzeszę absolwentów w zawodach, na które nie ma popytu. Często wyborom kierunków kształcenia towarzyszy

brak rozeznania sytuacji panującej na rynku pracy. Stąd konieczny jest rozwój sieci doradztwa zawodowego, który powinien stać się priorytetem na etapie szkolnictwa powszechnego.

Charakterystykę województwa wielkopolskiego w kontekście szacunkowego prognozowania sytuacji na rynku pracy w 2016 r. uzupełnić należy o informację zjawiska tzw. szarej strefy, która w trakcie realizacji badania odnotowana została we wszystkich powiatach i dotyczyła głównie branży budowlanej (murarze, posadzkarze, robotnicy budowlani, tynkarze), motoryzacyjnej (blacharze samochodowi, mechanicy pojazdów samochodowych) i transportowej.

Szczegółowe prognozy zapotrzebowania na zawody w 2016 r. dla Wielkopolski oraz każdego powiatu są dostępne w serwisie internetowym: www.barometrzwawodow.pl.

Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020

Fundusze Europejskie - lepsza jakość życia w Wielkopolsce

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Eurokonkurs rozstrzygnięty

Znamy już wyniki VI edycji konkursu „Młodzi wiedzą o funduszach”, którego organizatorem jest Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu. 16 listopada jury wyłoniło laureatów i wyróżnionych.

Na konkurs wpłynęło łącznie 41 prac przygotowanych przez 104 uczniów pod nadzorem 12 nauczycieli. Zanim uczniowie wypełnili uproszczone wnioski o dofinansowanie i nakręcili filmy o unijnych projektach, nauczyciele odpowiednio ich do tego przygotowali, przeprowadzając lekcje europejskie.

Najlepiej zrobili to: Elżbieta Wysiady z Gimnazjum nr 3 im. Polskich Olimpijczyków w Ostrowie Wlkp. (I miejsce, nagroda 5000 zł), Małgorzata Nowicka z Zespołu Szkół nr 7 w Kaliszu (II miejsce, nagroda 3000 zł), Krystyna Maciejewska z Gimnazjum im. Przyrodników Polskich w Budziszewie Kościelnym (III miejsce, nagroda 2000 zł) oraz Barbara Ziółkowska z Publicznego Gimnazjum Katolickiego Stowarzyszenia Wychowawców im. bł. Natalii Tułasiewicz w Poznaniu (ex aequo III miejsce, nagroda 2000 zł).

W ramach tegorocznej edycji przedsięwzięcia nauczyciele nagrali 20-minutowe filmy z minimum trzech lekcji oraz przygotowali raporty opisujące wykorzystane metody i formy pracy, a także aktywność uczniów. Na tej podstawie wybrano najlepszych. Oceniano m.in. zakres merytoryczny, realizację założonych celów, materiał naukowy oraz interakcję z uczniami.

Dzięki lekcjom europejskim, których we wszystkich szkołach odbyło się 61, młodzież mogła zapoznać się historią integracji europejskiej oraz z takimi terminami, jak: fundusze europejskie, dotacja czy WRPO. Nauczyciele pokazali również uczniom, w jaki sposób wypełnić uproszczony wniosek o dofinansowanie oraz na co zwrócić uwagę, starając się o unijną dotację.

W nowej formule

Od 2009 r. w 6 edycjach konkursu „Młodzi wiedzą o funduszach” wzięło udział 128 szkół. Lekcje europejskie trwały łącznie 361 godzin. Uczniowie nadesłali 491 prac. W sumie nagrodzono 85 uczniów i przyznano 89 wyróżnień. W tym roku konkurs odbył się w nowej formule – lekcje europejskie przeprowadzali nauczyciele z danej szkoły, a nie jak dotychczas – konsultanci z punktów informacyjnych funduszy europejskich.

Wysoki poziom

Po przeprowadzonych lekcjach uczniowie wypełnili uproszczone wnioski o dotację oraz nakręcili 5-minutowe filmy pokazujące zmiany, jakie zaszły lub jakie należałyby przeprowadzić w ich wsi, mieście lub powiecie.

– Poziom filmów był wysoki, a kreatywność niektórych prac zaskoczyła komisję konkursową. W sumie wyłoniliśmy dwunastu laureatów, ośmiu wśród uczniów, czterech wśród nauczycieli i przyznaliśmy osiemnaście wyróżnień – podsumowuje Danuta Sowińska, zastępca dyrektora Departamentu Polityki Regionalnej UMWW, przewodnicząca jury.

Pod uwagę brano przede wszystkim pomysł na przedstawienie tematu, trafność doboru projektów, zakres merytoryczny pracy oraz jej walory artystyczne.

Laury dla uczniów

Wśród uczniów zwyciężyli Mikołaj Kuncewicz oraz Julia Szymankiewicz z Gimnazjum nr 3 im. Polskich Olimpijczyków w Ostrowie Wielkopolskim (nagrada – rowery). Drugie miejsce zajęli: Kacper Górski, Jakub Pietrucha i Eryk Sobczyński z Gimnazjum im. Rady Europy w Kostrzynie (nagrada – czytniki e-book), a na trzecim miejscu znaleźli się: Bartosz Chudy, Mikołaj Droźniewicz oraz Grzegorz Gołniewicz z Gimnazjum nr 1 w Gostyniu (nagrada – aparaty fotograficzne).

Komisja konkursowa wyróżniła także 11 uczniów za przygotowany film oraz 7 uczniów za uproszczone wnioski o dofinansowanie. Szczegółowa lista wyróżnionych znajduje się na stronie internetowej www.wrpo.wielkopolskie.pl.

Konkurs sprzyjał rozwojowi i popularyzacji wiedzy na temat Unii Europejskiej wśród nauczycieli i uczniów oraz pokazał, że młodzież wie o funduszach całkiem sporo. DT

Pierwsze dwa miliardy

W tym roku zaplanowano ogłoszenie ponad dwudziestu naborów na dotacje z WRPO 2014+.

Największą inwestycją z WRPO 2007-2013 był zakup 22 elfów dla regionalnych pasażerskich przewozów kolejowych. Wartość projektu sięgnęła prawie 470 mln zł, z czego ponad 162 mln zł pochodziły z UE.

Uruchomienie Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego 2014+ zaczęło się z wielkim impetem. W nieco ponad pół roku (pierwszy nabór ogłoszony został bowiem w maju) w puli do rozdysponowania znalazły się ponad 2 miliardy złotych, z czego prawie 1,5 mld na projekty zgłoszone w trybie konkursowym.

Strategicznie w przyszłość

W harmonogramie przyjętym przez Zarząd Województwa Wielkopolskiego przewidziano ogłoszenie w tym roku ponad dwudziestu naborów wniosków o dofinansowanie w ramach WRPO 2014+. Dotyczyły one bardzo różnorodnych obszarów gospodarki i życia społecznego, m.in. szeroko pojętej aktywizacji zawodowej czy kształcenia. Spory nacisk poprzez wskazanie konkretnych obszarów wsparcia położono też na samozatrudnienie i przedsiębiorczość.

To widać np. w liczbie naborów na projekty dotyczące m.in. wsparcia aktywności zawodowej osób wyłączonych z rynku pracy z powodu opieki nad małymi dziećmi, aktywnej integracji, edukacji przedszkolnej, uczenia się przez całe życie, kształcenia

zawodowego młodzieży. Na przykład tylko na poddziałanie 7.1.2 „Aktywna integracja” przeznaczono 82 mln zł, a suma dotacji na projekty w dotychczas ogłoszonych konkursach społecznych sięgnęła niemal 350 mln zł.

Setki zgłoszeń po dotacje

Już teraz można powiedzieć, że zainteresowanie dotacjami UE jest ogromne. Spośród dotąd ogłoszonych konkursów prawie 500 wniosków złożono na projekty dotyczące wszelkiego rodzaju szkoleń w ramach działania 8.2 „Uczenie się przez całe życie”. W tegorocznych naborach największym hitem są jednak dotacje skierowane do przedsiębiorców (około 700 wniosków), m.in. ogłoszone jeszcze w trzecim kwartale konkursy na projekty w ramach działania 1.5 (poddziałanie 1.5.2), mające na celu wzmocnienie konkurencyjności kluczowych obszarów gospodarki regionu. Przypomnijmy, że cała pula dotacji w tym obszarze wynosi prawie 400 mln zł i – jak podkreśla Hubert Zobel, dyrektor Departamentu Wdrażania Programu Regionalnego UMWW – jest to największa tego rodzaju alokacja w Polsce.

Warto zaznaczyć, że pewnym novum jest podział puli prze-

znaczanej na wzmocnienie przedsiębiorstw na dwa oddzielne konkursy. Pierwszy, w którym ogólna suma dotacji wynosi 298 mln zł, adresowany jest do przedsiębiorców planujących zrealizować mniejsze projekty, zakładające wartość dofinansowania od 50 tys. do 1 miliona zł. Drugi natomiast, z pulą 100 mln zł, skierowany jest do firm planujących większe przedsięwzięcia, których wartość dofinansowania mieści się między 1 a 5 mln zł. Przedsiębiorcy w obu konkursach mogą ubiegać się o dotacje na różne projekty, np. na środki trwałe, inwestycje w transfer nowoczesnych technologii, nabycie praw patentowych, licencji, know-how, itp. Jednak celem wszystkich przedsięwzięć ma być podniesienie konkurencyjności.

Na kolej i drogi

Prawie jedna trzecia całej tegorocznej puli na dotacje w ramach WRPO 2014+ przeznaczona jest na projekty wyłaniane w trybie pozakonkursowym. Dotyczy to na przykład inwestycji w obszarze dziedzictwa kulturowego regionu, zakupu taboru kolejowego dla regionalnych przewozów pasażerskich oraz przedsięwzięć związanych z rozwojem infra-

struktury kształcenia zawodowego.

Z kolei największą dotacją, bo aż 420 mln zł, przeznaczono na budowę i modernizację dróg wojewódzkich. Na początku listopada ogłoszono nabór wniosków na projekty w ramach działania 5.1 „Infrastruktura drogowa regionu”, poddziałanie 5.1.1 „Wzmocnienie regionalnego układu powiązań drogowych”. Pieniądze będą mogły być wydane na budowę, modernizację dróg, mostów, itp. Beneficjentem w tym przypadku będzie Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Poznaniu, ale skorzystają też przedsiębiorstwa z branży drogowej, realizując zaakceptowane projekty.

Do końca roku zostaną ogłoszone jeszcze nabory na projekty finansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego, dotyczące m.in. pracy, edukacji. Tylko w konkursach zaplanowanych na czwarty kwartał do rozdysponowania na te cele jest ponad 90 mln zł. Na swoją kolej jeszcze w tym roku czekają nabory wniosków dotyczących przedsięwzięć związanych z usługami społecznymi i zdrowotnymi, a także z kompleksową modernizacją energetyczną budynków użyteczności publicznej.

Małgorzata Linettej

Student wita się z biznesem

JEREMIE to świetna forma wsparcia dla rozpoczynających działalność gospodarczą.

Dzień dobry biznes” – to nazwa i hasło przewodnie konferencji dla studentów i absolwentów, którzy są zainteresowani założeniem własnej działalności biznesowej. Spotkanie odbyło się 26 listopada w Bibliotece Politechniki Poznańskiej. Seminarium przyciągnęło spore grono młodych ludzi, którzy mogli nie tylko wysłuchać wykładów, ale też uczestniczyć w warsztatach i konsultować się z ekspertami.

Wizja na początek

Jak ważne jest zachęcanie studentów do myślenia biznesowego i podejmowania decyzji o rozpoczęciu własnej działalności, podkreślała podczas otwarcia profesor Joanna Józefowska, prorektor ds. nauki Politechniki Poznańskiej. – Nasza uczelnia od lat prowadzi politykę zachęcania studentów do zakładania własnego biznesu – mówiła. – Takie spotkania są częścią tej polityki, a jednym z ich zadań jest dawanie młodym ludziom wskazówek, jak na tej drodze nie pobydlać.

Uczestnicy seminarium przyszli właśnie po tego rodzaju wskazówki. Paweł Nowacki, student II roku marketingu internetowego w Collegium da Vinci w Poznaniu, przemyślał się do własnego biznesu związanego z nowymi technologiami, a ściślej mówiąc z internetem. Wprawdzie nie zamierza założyć firmy natychmiast, ale chce się do tego dobrze przygotować.

FOT. M. LINETTEJ

Studenci, planując uruchomienie własnego biznesu, mogą skorzystać z JEREMIE.

– Korzystam z okazji, by dowiedzieć się czegoś na temat możliwości założenia własnego biznesu, otrzymania pieniędzy na jego finansowanie. Zależy mi na ogólnej wiedzy związanej z prowadzeniem własnej działalności – podkreśla Paweł Nowacki.

Bardziej skonkretyzowane plany ma z kolei Maciej Szóstak, student III roku elektrotechniki na politechnice. Właśnie kończy studia inżynierskie i od razu ma zamiar założyć własną firmę zajmującą się wykonywaniem i projektowaniem instalacji teletechnicznych. Jest z Poznania i tu właśnie chciałby prowadzić swój biznes. – Mam nadzieję, że uda mi się uzyskać dofinansowanie

z funduszy europejskich, a także dowiedzieć się, w jaki sposób założyć firmę, od czego zacząć itp. – wymienia.

Nic zatem dziwnego, że obaj studenci, podobnie jak kilkudziesięciu innych, z uwagą słuchali wystąpień praktyków.

Pierwszym z nich był Bartosz Burek, prezes firmy CITY-NAV z Poznania, która wprowadziła na rynek popularny serwis internetowy jakdojade.pl, pozwalający użytkownikom na wyszukiwanie połączeń i planowanie podróży komunikacją miejską. Przedstawił on zaledwie siedmioletnią historię projektu „jakdojade.pl”, wymyślonego przez studentów Politechniki Poznańskiej, który dzisiaj „obsługuje” 20 miast, a setki ty-

się użytkowników skorzystało z niego już ponad milion razy.

– Początki nie były łatwe – stwierdził Bartosz Burek. – Cieszyliśmy się każdym najmniejszym sukcesem, aż przyszedł ten duży.

Niebagatelne znaczenie dla rozwoju firmy miała dotacja z UE, którą spółka otrzymała w 2010 r., ale też wsparcie tzw. mentorów, m.in. doradców, którzy wskazywali np. modyfikacje modelu biznesowego.

Pomysł i pieniądze

Z kolei Wojciech Marcinkowski, wicedyrektor Departamentu Instrumentów Inżynierii Finansowej Banku Gospodarstwa Krajowego, podkreślał zalety

wsparcia finansowego młodych przedsiębiorców poprzez inicjatywę JEREMIE. Przypomniał przy tym ideę i zasady funkcjonowania tego narzędzia. Pieniądze znajdujące się „w obiegu” JEREMIE w Wielkopolsce przekraczają pół miliarda złotych. Można powiedzieć, że są one w ciągłym ruchu, bo są przeznaczane na pożyczki lub poręczenia.

– Ponieważ pożyczki mają niskie oprocentowanie, a umowy nie są obciążone dodatkowymi opłatami typu prowizje, marże itp., doskonale nadają się dla początkujących firm, które na normalnym rynku nie miałyby szans na kredyty – przekonywał Wojciech Marcinkowski.

Równie mocno zalety JEREMIE uczestnikom konferencji zachwalała Ludmiła Chamczyk, także reprezentująca BGK. – Pomysł to za mało, potrzebne są jeszcze pieniądze, a JEREMIE daje szansę na ich uzyskanie – podkreślała. – Co więcej, ubiegającym się o wsparcie przedsiębiorcom oferujemy nie tylko niskie oprocentowanie, ale także indywidualne podejście do projektu, możliwe jest też elastyczne dostosowanie spłat do możliwości firmy, a formalności skracane są do minimum.

Warto podkreślić, że od początku funkcjonowania w Wielkopolsce JEREMIE (tj. od 2010 r.) udzielono ponad 8 tysięcy pożyczek i poręczeń, w tym 20 procent z nich dotyczyło start upów, czyli nowo powstałych firm.

Ekspert podpowie

Jeśli ktoś zamierzał zaczerpnąć szczegółowych informacji dotyczących warunków i procedur związanych z finansowaniem, mógł to zrobić na tzw. giełdzie ofert. W holu biblioteki rozstawione były stoiska eksperckie instytucji udzielających wsparcia wielkopolskim przedsiębiorcom w ramach JEREMIE. Takich podmiotów jest w naszym województwie 12.

Uczestnicy seminarium „Dzień dobry biznes” mogli także wziąć udział w warsztatach, podczas których specjalistów w swych dziedzinach pokazywali drogę, jaką od strony prawnej czy fiskalnej trzeba przejść, zakładając firmę.

Małgorzata Linettej

Na naukę dla młodych

Eksperti od lat biją na alarm. Oprócz absolwentów szkół wyższych, polska gospodarka pilnie potrzebuje fachowców. Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020 daje nowe możliwości wsparcia szkolnictwa zawodowego.

W ramach poddziałania 8.3.1 „Kształcenie zawodowe młodzieży” do wydania będzie prawie 13,4 mln zł. Pieniądze zostaną przekazane na wspieranie uczniów szkół i placówek zawodowych. Wnioski o dofinansowanie projektów należy składać w formie elektronicznej poprzez Lokalny System Informatyczny do obsługi Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020

(LSI 2014+) na stronie internetowej <https://lsi.wielkopolskie.pl> od dnia 28.12.2015 r. do godziny 0.00 do dnia 25.01.2016 r. do godziny 15.30.

Beneficjenci (wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej) będą mogli pozyskać pieniądze m.in. na organizację staży zawodowych organizowanych u pracodawców, realizację projektów w zakresie kształcenia dualnego, a także wyposażenie pracowni i warsztatów szkolnych w nowoczesny sprzęt i materiały dydaktyczne.

W ramach dofinansowanych projektów swoje kompetencje podnieść będą mogli również na-

uczyciele kształcenia zawodowego i instruktorzy praktycznej nauki zawodu. Wreszcie realizowane będą projekty w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego dla młodzieży. Planowane przedsięwzięcia powinny zakładać współpracę szkół i placówek systemu oświaty z pracodawcami i przedsiębiorcami, m.in. w ramach specjalnej strefy ekonomicznej.

Głównymi odbiorcami wsparcia będą uczniowie „zawodówek”, nauczyciele i instruktorzy praktycznej nauki zawodu, specjaliści z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego, a także same szkoły i placówki oświatowe. Więcej informacji na stronie: www.wrpo.wielkopolskie.pl ŁK

Laury dla dziennikarzy

Przyznano nagrody w konkursie dziennikarskim „Zmieniliśmy Wielkopolskę” o Nagrodę Marszałka Województwa Wielkopolskiego, w którym rywalizowały publikacje dotyczące Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego.

Konkurs skierowany był do dziennikarzy radiowych, prasowych i telewizyjnych publikujących swe materiały w mediach wielkopolskich, a także do redaktorów serwisów internetowych (w tym autorów spotów/filmów).

Pierwsze miejsce i nagrodę pieniężną w wysokości 7000 zł przyznano Krzysztofowi Sadowskiemu z Radia Merkury za audycję „Internet otworzył mi

świat”. Jury doceniło materiał za wysoką jakość merytoryczną, a także za doskonałą formę, jasność i prostotę przekazu docierającego do szerokiego grona odbiorców. Oceniający prace zwrócili też uwagę na wysoki warsztat dziennikarski autora ocenianego materiału. Warte podkreślenia było również humorystyczne podejście do tematu.

Na drugie miejsce (i nagrodę 5000 zł) zdaniem jury zasłużył Radosław Śledziński z Wielkopolskiej Telewizji Kablowej za reportaż „Na co Wielkopolska wyda 10 mld zł Unii Europejskiej?”. W uzasadnieniu czytamy, że materiał wyróżniono za ciekawe podejście do tematu, wy-

sokie walory warsztatowe i profesjonalizm autora. Praca wykonana została „krótko i na temat”.

Trzecie miejsce i 3000 zł przypadło Sonii Kobylańskiej-Jóźwik z Telewizji Polskiej za reportaż „WRPO”. Jury dostrzegło, że materiał odznaczał się wysoką jakością merytoryczną i prostotą przekazu, docierającą do szerokiego grona odbiorców. Doceniono też pomysł na przedstawienie tematu.

Celem konkursu było nie tylko wyróżnienie najlepszych prac, ale też zainteresowanie dziennikarzy tematyką funduszy UE i podniesienie świadomości w środowisku dziennikarskim w zakresie wykorzystania pieniędzy unijnych. PIT

W trosce o bezpieczne drogi

Przedstawiamy działania Wojewódzkiego Inspektoratu Transportu Drogowego w Poznaniu.

Co dzienna praca inspektorów WITD w Poznaniu, którzy skutecznie i konsekwentnie realizują powierzone zadania – prowadząc kontrole pojazdów na drogach i w siedzibach przedsiębiorców – niewątpliwie przyczynia się do wzrostu poziomu przestrzegania przepisów obowiązujących w transporcie drogowym. Dotyczy to zwłaszcza czasu pracy kierowców i przewozu materiałów niebezpiecznych, co wpływa na poprawę bezpieczeństwa i porządku w ruchu drogowym nie tylko w rejonie Wielkopolski, ale i w całym kraju.

Działania inspekcji mają również istotny wpływ na poprawę stanu technicznego pojazdów ciężarowych i autobusów poruszających się po polskich drogach. Należy też podkreślić, że inspekcja transportu drogowego jest jedyną instytucją zajmującą się kontrolą wagową pojazdów ciężarowych, dlatego też do jej priorytetowych działań należy prowadzenie systematycznych i zintensyfikowanych kontroli masy i nacisków osi pojazdów ciężarowych oraz kontrola techniczna ciężarówek i ich parametrów.

Od początku 2015 r. inspektorzy WITD przeprowadzili ponad 15.000 kontroli pojazdów drogowych, w tym 1660 kontroli wagowych oraz zweryfikowali 122 przedsiębiorców wykonujących przewozy drogowe w ich siedzibach. W ich efekcie wydali ponad 1300 decyzji administracyjnych o nałożeniu kary pieniężnej oraz nałożyli ponad 5660 mandatów karnych.

Ponadto, wielkopolscy inspektorzy przeprowadzili blisko 600 kontroli trzeźwości kierowców, ujawniając 13 przypadków naruszeń przepisów. Stężenie alkoholu w wydychanym powietrzu u kierowcy pojazdu ciężarowego (niechłubnego „rekordzisty” zatrzymanego przez wielkopolską inspekcję) wyniosło blisko 2,5 promila.

Niezbędnym elementem zapewniającym sprawną realizację przez ITD zadań jest dysponowanie odpowiednimi narzędziami pracy. Dzięki wsparciu instytucji współpracujących z wielkopolską inspekcją i ich zaangażowaniu w podejmowanie działań na rzecz poprawy bezpieczeństwa w transporcie drogowym, WITD w Poznaniu w 2015 r. został wyposażony w nowoczesny sprzęt

FOT. WITD W POZNANIU

Działania WITD mają istotny wpływ na poprawę stanu technicznego pojazdów ciężarowych.

poprawiający jakość i poziom pracy inspektorów.

Jako przykład takiej partnerskiej współpracy można wskazać podarowanie WITD w Poznaniu w październiku tego roku przez Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego w Poznaniu siedmiu nowoczesnych alkomatów – AlcoBlow. Wyposażenie inspektorów w te szybkie i proste w obsłudze testery usprawnia kontrole trzeźwości kierujących pojazdami

w sytuacji, w której zachodzi uzasadnione podejrzenie, że kierowca jest pod wpływem alkoholu lub środków odurzających. Niewątpliwie przyczynia się to do wzrostu poziomu przestrzegania przepisów obowiązujących w transporcie drogowym poprzez eliminowanie nietrzeźwych kierowców, co w konsekwencji wpływa na poprawę bezpieczeństwa na drogach.

Działania poznańskiej inspekcji to nie tylko zadania

kontrolne. Nie sposób nie wspomnieć o zaangażowaniu inspektoratu w realizację projektu „Akademia Krokodyla”, którego celem jest edukowanie społeczeństwa w zakresie bezpieczeństwa na drodze przez kreowanie pozytywnych postaw uczestników ruchu drogowego, propagowanie dobrych praktyk zawodowych oraz podnoszenie poziomu jakości świadczonych usług transportowych. W ramach

„Akademii Krokodyla” WITD w Poznaniu wraz ze swoimi partnerami i sponsorami corocznie organizuje konkurs „Wielkopolski kierowca zawodowy”. Uczestnicy rywalizacji muszą zmierzyć się z testem weryfikującym wiedzę teoretyczną oraz konkurencjami sprawdzającymi ich umiejętności praktyczne w różnych dyscyplinach, jak np. eco-driving, poruszanie się po placu manewrowym czy też udzielanie pierwszej pomocy.

Oprócz organizacji konkursu, WITD w ramach „Akademii Krokodyla” cyklicznie przeprowadza też bezpłatne szkolenia skierowane do kierowców zawodowych, a także bierze udział i organizuje kampanie edukacyjne, akcje informacyjne, spotkania, konferencje, seminaria i debaty skierowane do środowiska eksperckiego z branży transportowej, jak również do przedszkolaków, dzieci i młodzieży szkolnej oraz studentów.

Zainteresowanych tym projektem zapraszamy do odwiedzenia „Akademii Krokodyla” na stronie internetowej: www.witdpoznan.pl/Akademia-krokodyla.

WITD Poznań

Szkolny jubileusz, czyli 40 lat minęło...

Poznańska szkoła otrzymała nagrodę z WORD-u za najlepszy konspekt lekcji wychowania komunikacyjnego.

20 listopada Szkoła Podstawowa nr 19 im. Stanisława Staszica w Poznaniu obchodziła 40-lecie swojego istnienia. Jak zwykle przy takich okazjach pojawiło się wielu dostojnych gości z życzeniami i prezentami. Spotkały się różne pokolenia nauczycieli i uczniów, przedstawiono osiągnięcia szkoły w różnych dziedzinach na przestrzeni ostatnich czterdziestu lat. Uczniowie „dziewiętnastki” biorą m.in. aktywny udział w wielu konkursach szkolnych i zawodach sportowych na szczeblu wojewódzkim oraz krajowym.

Dla Wojewódzkiego Ośrodka Ruchu Drogowego w Poznaniu listopadowa uroczystość była

FOT. M. SZYKOR

Zwycięzcy konkursu oświatowego otrzymali gratulacje od Pawła Guzika, p.o. dyrektora WORD w Poznaniu.

okazją do wręczenia nagrody w konkursie oświatowym – organizowanym dla szkół podstawowych w roku szkolnym 2014/2015 – na najlepszy scenariusz lekcji wychowania komunikacyjnego. Szkoła Podstawowa nr 19 w Poznaniu od wielu lat aktywnie włącza się do przedsięwzięć o charakterze informacyjnym i edukacyjnym, adresowanych do dzieci i młodzieży – najmłodszych, niechronionych uczestników ruchu drogowego. Rajdy i wycieczki, konkursy są najlepszym sprawdzianem wiedzy komunikacyjnej, zwłaszcza w dzisiejszych, zmotoryzowanych czasach. I w tej dziedzinie SP nr 19 w Poznaniu należy do najlepszych. Sprzęt multimedialny dla pracowni wychowania komunikacyjnego, przekazany przez poznański WORD,

na pewno wspomże szkolną edukację w tej dziedzinie.

***

Podobnie jak w poprzednich latach, zapraszamy nauczycieli do wzięcia udziału w piątej już edycji konkursów edukacyjno-oświatowych (w roku szkolnym 2015/2016), organizowanych przez Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego w Poznaniu.

W pierwszym z nich, na najlepszy konspekt lekcji wychowania komunikacyjnego, zachęcamy pedagogów z Wielkopolski do nadsyłania (do końca czerwca 2016 r.) autorskich scenariuszy lekcji przygotowujących uczniów do egzaminu na kartę rowerową i bezpiecznego uczestnictwa w ruchu drogowym. Chcemy docenić zarówno autora konspektu, jak i szkołę, którą re-

prezentuje nauczyciel. Nagrodą będzie atrakcyjne wyposażenie komputerowe pracowni wychowania komunikacyjnego.

W drugim konkursie chcemy wybrać szkoły z miasta Poznania i okolic, które w bieżącym roku szkolnym wykażą się aktywnością i wydadzą największą liczbę kart rowerowych swoim uczniom. Konkurs prowadzony będzie z uwzględnieniem wielkości szkół, zarówno dużych, miejskich, jak i małych, wiejskich. Nagrodami dla najlepszych szkół będą rowery i kaski.

Szczegółowy regulamin obu przedsięwzięć będzie zamieszczony na stronie internetowej Wojewódzkiego Ośrodka Ruchu Drogowego w Poznaniu: www.word.poznan.pl.

Marek Szykor WORD Poznań

WOJEWÓDZKA RADA BEZPIECZEŃSTWA RUCHU DROGOWEGO W POZNANIU

www.brd.poznan.pl

Redaguje zespół: Sławomir Brandt, Ryszard Fonzychowski, Wojciech Głuszak, Maciej Bednik, Piotr Monkiewicz, Marek Szykor, Dariusz Fleischer
Adres redakcji: WORD, 61-623 Poznań, ul. Wilczak 53, tel. 61 829-01-88

Informator Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu

ul. Szczepanowskiego 15A
60-541 Poznań, tel. 61 845 62 00
e-mail: biuro@wfosgw.poznan.pl
www.wfosgw.poznan.pl

Jak zapobiec „niskiej emisji”?

Samorządy chcą ograniczyć zanieczyszczenie powietrza, tworząc specjalne programy.

Plan gospodarki niskoemisyjnej (PGN) dla gminy jest kluczowym dokumentem przy ubieganiu się o wsparcie ze środków zewnętrznych na realizację przedsięwzięć rozwijających gospodarkę opartą na efektywności energetycznej, wykorzystujących odnawialne źródła energii i stosujących technologie ograniczające emisję. Pokazuje, w jaki sposób i jakimi działaniami gmina zmierza do redukcji zużycia energii finalnej, zwiększenia udziału energii pochodzącej z OZE oraz redukcji emisji gazów cieplarnianych.

Zdecydowana większość gmin województwa wielkopolskiego ma już opracowany PGN lub jest w trakcie jego opracowywania. Doradcy energetyczni WFOŚiGW w Poznaniu od kilku miesięcy wspierają merytorycznie samorządy, zgłaszając uwagi i zalecenia do otrzymanych od gmin planów.

Pozytywna opinia doradcy energetycznego WFOŚiGW w Poznaniu będzie wymagana przy składaniu wniosku o dofinansowanie ze środków UE. Wobec tego zachęcamy gminy do kontaktowania się z odpowiednim terytorialnie doradcą funduszu (dane kontaktowe na stronie www.wfosgw.poznan.pl) jeszcze na etapie posiadania przez gminę projektu PGN. Konsultacja dokumentu przed uchwaleniem go przez radę gminy, ale po uzyskaniu stosownych opinii Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Poznaniu oraz Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego przyczyni się do organizacyjnego i czasowego

FOT. M. LUM

Najważniejszą kwestią przy opracowywaniu planu jest wyznaczenie celów redukcji emisji CO₂, redukcji zużycia energii finalnej oraz zwiększenia udziału OZE w produkcji energii.

usprawnienia procesu weryfikacji.

Jak stworzyć dobry plan? Podstawowym dokumentem, na którym wykonawca powinien się oprzeć, tworząc PGN, jest poradnik „Jak opracować plan działań na rzecz zrównoważonej energii (SEAP)”. Najważniejszą kwestią przy opracowywaniu planu jest wyznaczenie wspomnianych wyżej trzech głównych celów: redukcji emisji CO₂, redukcji zużycia energii finalnej oraz zwiększenia udziału OZE w produkcji energii. Gmina powinna konkretnie określić wartości planowanych redukcji (również w ujęciu procentowym). Wartości te jasno wynikają z przedsięwzięć, jakie są planowane do realizacji. Na mocy protokołu z Kioto Polska zobowiązała się do redukcji emisji i zużycia energii w 2020 roku o 20 proc. w odniesieniu do roku 1990

oraz do zwiększenia produkcji energii z OZE o 15 proc. Wobec powyższych postanowień należy w PGN dążyć do wyznaczenia jak najwyższych wskaźników, które mogą zostać realnie osiągnięte w gminie.

Jako rok bazowy zaleca się przyjąć 1990 rok, jednakże kluczową kwestią przy wyborze jest możliwość zebrania jak najbardziej wiarygodnych i rzetelnych danych. Samorządy, dla których zostały wyznaczone działania naprawcze w Programie ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej, są również zobowiązane do wyznaczenia celu redukcji emisji do powietrza pyłu zawieszony PM₁₀ oraz benzo(a)pirenu.

Należy pamiętać, że aby dane przedsięwzięcie uzyskało dofinansowanie z funduszy unijnych, powinno być w PGN możliwie precyzyjnie wskazane. Przykładowo, jeśli gmina planuje

zmodernizowanym, intermodalnością, transportem drogowym, zarządzaniem mobilnością, wykorzystaniem inteligentnych systemów transportowych, logistyką miejską, wdrażaniem nowych wzorców użytkowania czy promocją energooszczędnych pojazdów, w zależności od zidentyfikowanych na danym obszarze potrzeb i planów inwestycyjnych.

Bardzo istotne jest również odzwierciedlenie planowanych przedsięwzięć w budżecie i wieloletniej prognozie finansowej.

Plan gospodarki niskoemisyjnej dotyczy działań na szczeblu lokalnym i powinien uwzględniać zarówno sektor publiczny, jak i zainteresowany sektor prywatny. Zaangażowanie i współuczestnictwo wszystkich interesariuszy działań w obszarze gospodarki niskoemisyjnej jest istotną kwestią przy osiągnięciu postanowionych celów.

Samorząd powinien stać się wzorcem dla innych i przykładem pozytywnych zmian. Powinno się wobec tego pamiętać, że PGN to nie tylko inwestycje, ale również bardzo istotne działania nieinwestycyjne obejmujące zielone zamówienia publiczne, przedsięwzięcia edukacyjne i promocyjne oraz wiele innych, które również należy rozważyć, opracowując plan.

Dokument ten jest niezbędny przy ubieganiu się o wsparcie z funduszy unijnych na działania związane z ochroną powietrza, ale warto również zaznaczyć, iż prawdopodobnie posiadanie PGN przez gminę starającą się o dofinansowanie ze środków krajowych będzie dodatkowo punktowane przy ocenie wniosku na te przedsięwzięcia. **MŻ**

Uratować pszczoły!

FOT. B. JANIKOWSKI

Pszczołom zawdzięczamy produkcję naszej żywności.

Z uwagi na narastający problem wymierania pszczoł, którym zawdzięczamy produkcję jednej trzeciej żywności, zarząd Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu podjął decyzję o uruchomieniu dodatkowego naboru wniosków na przedsięwzięcia związane z ratowaniem tych owadów oraz ich ochroną.

Obecnie trwają prace nad przygotowaniem odpowiednich dokumentów do konkursu, którego uruchomienie zaplanowano w lutym 2016 roku. Nabór wniosków skierowany będzie przede wszystkim do podmiotów prowadzących działalność związaną z pszczelarstwem.

Celem nadrzędnym przyszłorocznego wsparcia dla tego typu przedsięwzięć jest ochrona pszczoł, których znaczenie dla człowieka i środowiska naturalnego jest kluczowe. Zachęcamy do czynnego działania i podejmowania inicjatyw służących restytucji i reintrodukcji pszczoł.

O dokładnym terminie naboru będziemy informowali na stronie internetowej: www.wfosgw.poznan.pl. **SK**

*Niech nadchodzące Święta
będą niezapomnianym czasem
spędzonym bez pośpiechu, trosk i zmartwień,
w atmosferze rodzinnych i radosnych chwil.*

*Spokoju i zdrowia w czasie Świąt Bożego Narodzenia
oraz dużo optymizmu, sukcesów
i dalszej skutecznej współpracy w Nowym 2016 Roku*

*W imieniu Rady Nadzorczej, Zarządu
i Pracowników WFOŚiGW w Poznaniu życzą*

Marek Baumgart
Zastępca Prezesa
Zarządu WFOŚiGW
w Poznaniu

Hanna Grunt
Prezes
Zarządu WFOŚiGW
w Poznaniu

Marek Zieliński
Zastępca Prezesa
Zarządu WFOŚiGW
w Poznaniu

Ryś i Prosument w 2016 roku

W przyszłym roku Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu rozszerzy swoją ofertę o nowe programy.

Wychodząc naprzeciw coraz większemu zainteresowaniu ograniczeniem niskiej emisji w sektorze prywatnym, WFOŚiGW przygotowuje ofertę m.in. dla osób fizycznych. Ryś i Prosument to dwa programy Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW), które poznański fundusz zamierza realizować na terenie województwa wielkopolskiego.

Program Ryś obejmuje wykonanie prac termoizolacyjnych, modernizację instalacji wewnętrznych i wymianę źródeł ciepła przez osoby fizyczne, jednostki samorządu terytorialnego oraz organizacje pozarządowe (w tym fundacje, stowarzyszenia, Kościoły, związki wyznaniowe), posiadające prawo własności do jednorodzinego budynku mieszkalnego.

Prosument natomiast wspiera zwiększenie produkcji energii z odnawialnych źródeł, poprzez zakup i montaż małych instalacji lub mikroinstalacji odna-

wialnych źródeł energii, a także kupno urządzeń do produkcji energii elektrycznej lub ciepła dla osób fizycznych oraz wspólnot lub spółdzielni mieszkaniowych.

WFOŚiGW w Poznaniu jest obecnie na etapie przygotowywania niezbędnej dokumentacji do złożenia wniosków do NFOŚiGW na udostępnienie pieniędzy w ramach przyszłorocznej realizacji ww. programów. Planowany termin ogłoszenia naboru wniosków przez poznański fundusz to I kwartał 2016 roku. **MŻ**

inna strona samorządu

podsluchane

Jesienne wybory do polskiego parlamentu, oprócz kilku zmian kadrowych w wielkopolskim sejmiku, przyniosły także ciekawe dyskusje i ...lapsusy. – Kto z „pań i panów posłów” jest za przyjęciem tej uchwały? – pytała radnych podczas listopadowej sesji nowa przewodnicząca sejmiku Zofia Szalczyk.

Kilkukrotnie podobną pomyłkę „zaliczył” parę dni wcześniej szef Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi Czesław Cieślak, mający zresztą parlamentarne doświadczenie. Pierwszego błędu („Kto z pań i panów posłów jest za pozytywnym zaopiniowaniem tego wniosku?”) radni przez grzeczność nie korygowali. Przy drugim wicemarszałek Krzysztof Grabowski stwierdził, że to efekt niedawnych rozstrzygnięć wyborczych.

– Nie trzeba przeproszać, myśmy się już do tego przyzwyczaili, przecież wolno nam pomarzyć – rzekł w końcu, po trzeciej pomyłce, rozbawiony radny Maciej Wituski. I dodał, spoglądając w kierunku marszałkowskich urzędników: – Ale teraz już konsekwentnie trzeba będzie nasz urzędowy Departament Rolnictwa i Rozwoju Wsi nazywać ministerstwem.

usłyszane

Bartłomiej Wróblewski

Na listopadowej sesji sejmiku było bardziej podniosłe niż zazwyczaj, Bo „regionalny parlament” wybierał sobie nowego szefa (który zresztą okazał się szefową), bo ślubowanie składali obejmujący mandaty świeży radni, bo zegnali się z kolegami składający te mandaty do niedawna wojewódzcy rajcy, a dziś już pełną gębą posłowie.

Ci ostatni kolejno w płomiennych słowach dziękowali za wspólnie spędzone chwile i na wyścigi przekonywali, jak to miło im w sejmiku było.

Gdy przyszła kolej na Bartłomieja Wróblewskiego, wypalił z mównicy: – Czas w sejmiku był szczególny, tym bardziej że to był pierwszy w ży-

Zbigniew Ajchler

ciu mandat, jaki uzyskałem. – A za złe parkowanie nigdy nie było? – nie wytrzymał w pierwszym rządzie członek zarządu województwa Leszek Wojtasiak.

– No tak, to prawda... I to niejednokrotnie – przyznał, nieco zbity z tropu, doktor prawa Wróblewski.

O tym, ile na jego odejściu straci sejmikowa społeczność, przypomniał też Zbigniew Ajchler. W długim i, jak to u niego, nieco zawilum wystąpieniu dziękował kolejnym osobom. Gdy doszedł do skarbnik województwa Elżbiety Kuzdro-Lubińskiej, oznajmił: – Bo pani skarbnik tak dobrze planuje. Tak umie przewidzieć przyszłość... No, jak, jak... Nostradamus!

odesłane

Są tacy, którzy wykazują zaskoczenie szybkością działania PiS po przejściu władzy na szczeblu krajowym. My już wcześniej zauważyliśmy, że zmiany będą szybkie...

Jak wiadomo, dotychczasowa prezes samorządowej spółki Wielkopolska Sieć Szerokopasmowa Anna Streżyńska w nowym rządzie została ministrem cyfryzacji. Jak co miesiąc, wysłaliśmy do spółki, na nazwisko jej szefowej, egzemplarz „Monitora”. Przesyłka wyszła 12 listopada, dzień później listonosz dotarł do WSS. I, choć prezydent desygnował Beatę Szydło na premiera dopiero 13 listopada, nieotwierana koperta wróciła do nas z adnotacją „adresat wyprowadził się”.

otrzymane

Niektórzy z czytelników zauważyli, że 10 listopada przypada wspomnienie świętego Monitora. Co prawda ten średniowieczny biskup żył we francuskim Orleanie, zatem można tu mówić bardziej o Monitorze Orleańskim niż Wielkopolskim, ale zawsze to miło mieć tak wysoko postawionego patrona, więc się chętnie podpinamy... I dziękujemy za nadesłane z tej okazji życzenia!

monitorujemy radnych

>> Zofia Itman:

Syta i happy przez Amerykę

- >> **Jestem radną, bo...** wysłałam to z mlekiem matki. Cała moja rodzina to radni i społecznicy od pokoleń.
- >> **Gdy po raz pierwszy zasiadłam w sejmikowych ławach...** boleśnie odczułam różnicę w porównaniu z Radą Miasta, w której wcześniej zasiadałam. Zdecydowanie za dużo tu polityki.
- >> **W samorządzie najchętniej zmieniałbym...** sposób prowadzenia obrad. Przydałoby się wszystkim więcej dyscypliny.
- >> **Kiedy wracam z sesji sejmiku...** w poczuciu dobrze spełnionego obowiązku śpiewam sobie w samochodzie. A czasami w przypływie szaleństwa pozwalam sobie na ekstra ciuch, zastanawiając się potem, na jaką okazję go włożę?
- >> **Gdy słyszę „autorytet”, myślę...** mój dziadek Józef Józwiak, patron szkoły w Koziegłowach, której był wieloletnim kierownikiem.
- >> **Mój ulubiony bohater to...** rotmistrz Witold Pilecki.
- >> **Słowo, które najlepiej opisuje mój charakter, to...** zasadnicza Zosia Samosia; „pani profesor” to moja ksywa z dzieciństwa.
- >> **Największym zaskoczeniem dla mnie było ostatnio...** zwycięstwo w takim stylu mojego kandydata na prezydenta Andrzeja Dudy.
- >> **Gdybym mogła cofnąć czas...** bardzo chętnie skorzystałabym z tego. Byłabym znów młoda, radosna i bez troska. Ech, marzenia, marzenia.
- >> **Moje największe marzenie to...** podróż po Ameryce z paczką znajomych wynajętym samochodem. Odgrząsam się, że jak tylko przejdę w „stan spoczynku”, to – ho, ho – ruszę w świat!
- >> **Nigdy nie mogłabym...** mówić „nigdy”.
- >> **Przepadam za...** pewnym Mikołajem, Maksiem i mawkcem, czyli 3xM.
- >> **Nie znoszę...** chamstwa, arogancji i niezakręconej pasty do zębów w łazience.
- >> **Gdy jestem głodna...** robię sobie miseczkę mojej ulubionej kaszki jaglanej z żurawinką, popijam wodą z aloesem. Jestem wtedy syta i happy.

- >> Zofia Itman
- >> ur. 1 stycznia 1954 r., ukochana Golina nad Wartą
- >> dyrektor biura poselskiego
- >> wybrana z listy PiS, w okręgu nr 4
- >> 9950 głosów

podpatrzone

Sportowe zawieszenie, niezłe hamulce, układ kierowniczy i kilka nowinek zaintrygowały wicemarszałka Wojciecha Jankowiaka, przyglądającego się efektownemu bolidowi Formuły Student, którym żacy z Politechniki Poznańskiej ścigają się w cyklu rajdów samochodowych. – Może kupimy kilka takich aut dla urzędu? – zastanawiał się wicemarszałek. – Ale tam jest mało miejsca, zmieści się tylko kierowca i będzie pan musiał prowadzić sam – zauważył przytomnie jeden z dziennikarzy. – Jakoś sobie poradzę, tylko z przodu zamontujemy pancerną część – odparł Wojciech Jankowiak.

Monitor Wielkopolski – magazyn samorządowy

Wydawca: Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego – Kancelaria Sejmiku al. Niepodległości 34, 61-714 Poznań, tel. 61 62-67-030, fax 61 62-67-031

Rada Programowa: Krzysztof Grabowski, Zbigniew Hoffmann, Krzysztof Paszyk (przewodniczący), Tatiana Sokołowska (zastępczyni przewodniczącego), Waldemar Witkowski, Maciej Wituski (sekretarz)

Redakcja: Artur Boiński (redaktor naczelny), Piotr Ratajczak (sekretarz redakcji)

Adres redakcji: al. Niepodległości 34, 61-714 Poznań, pokój 842, tel. 61 62-67-036,

fax 61 62-67-031, e-mail: monitor@umww.pl, www.monitorwielkopolski.pl

Materiałów nie zamówionych nie odsyłamy. Zastrzegamy sobie prawo do redakcji tekstów.

Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za treść zamieszczonych reklam i ogłoszeń.

Publikacje promocyjne w Monitorze Wielkopolskim można zamawiać pod numerem telefonu 61 62-67-036.

Następny numer „Monitora Wielkopolskiego” ukaże się 8 stycznia.